

Noorte kaasamine kultuuri loomisesse

Praktiline manuaal

Eessõna

Autor: Angela Ader

See raamat sündis ühest väga lihtsast hetkest.

Olin Valgas vaimse tervise festivali avapäeval ja õhus oli ootusärevust. Minu ümber sagisid festivali noored korraldajad, kes tassisid plakateid ja laudu, sättisid üles helipulti ja kaunistasid ruume sidrunitega ning püüdsid üksteisega naljatades närve rahustada. Kui korraga hakkasid saabuma esimesed küllastajad, olid noored siiralt elevil, isegi kui kõik nende ümber polnud päris täiuslik. „Teeme ära,“ ütles üks tüdruk, „äkki saab just sellest midagi, mida keegi ei oota.“

Midagi ootamatut sellest saigi. Mõistsin sel hetkel, et just noorte mängulisus ja julgus uute ideedega katsetada, aga ka nende lootus, et maailm ei ole veel täiesti hukas, ongi põhjus, miks nende mõtteid kogukondades rohkem kuulata tuleks.

Samal ajal aga ei kostu noorte hääl sageli kaugele, kuna neil napib teadmisi ja võimalusi oma ideid ellu viia. Ühest küljest on selle põhjuseks vähene usaldus noorte vastu ning nende ideede taandamine „laste laua“ tasandile. Ka meedias kuuleme üldjuhul noortest siis, kui nad on pahandustesse sattunud, mitte siis, kui nad loovate projektidega tegelevad. Lisaks jääb õige sageli puudu kuulamisest, mida noored – nagu tegelikult igas vanuses inimesed – kõige enam hindavad. Noored saavad väga hästi aru, kas nende mõtteid võetakse päriselt arvesse või mitte.

Just nende kahe olukorra kontrastsus – Valgas kogetud positiivne emotsioon ja arusaam, kui harv nähtus noorte sisuline kaasamine tegelikult on – vormisidki selle raamatu kontuurid.

Meie eesmärk on rääkida noorte kaasamisest mitte kui lisakohustusest, vaid kui võimalusest avada uks täiesti teistsugusele energiale ja olemisviisile. Noored julgevad katsetada ideid, mille peale kogenud kultuurikorraldajad sageli ei tulegi. Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 noorteprogrammi Extended raames korraldasid noored projekte, mis esialgu kõlasid pööraselt: näiteks Cringel ehk piinlikkustunde festival või vabaõhujuuksurisalong Raekoja platsil. Extendedist sai platvorm, kus noorte hääl, ideed ja energiasaid nähtavaks ja mõjusaks. Samuti näitas see, et noored suudavad oma ideid ellu viia viisil, mis annavad kogukonnale uue hingamise.

Seda äratundmist kinnitavad ka Tartu Noorsootöö Keskuse üritused, mille korraldamine on muutunud üha enam noortekeskseks. Samuti on juba viiel aastal toimunud Tartu Noortepidu, mis toob kokku pea tuhat noort. Noorte ideed on ägedad ja neid tasub kuulata, kuid loovad ideed muutuvad elujõuliseks vaid siis, kui keegi nendesse koos noortega usub. Kui noori ümbritsevad inimesed, kes oskavad neid toetada, hakkab linn elama ja kultuur hingama.

Seega on selle raamatu sihtrühm noorsootöötajad, noortega töötavad spetsialistid, kultuurikorraldajad ja sündmuste loojad, kes küsivad endilt: **kuidas noori päriselt kaasata?** Loodame kõnetada inimesi, kes ei näe noorte kaasamises lisakoormat, vaid investeeringut kogukonna tulevikku ja võimalust taas unistada, õppida ja katsetada.

Oleme raamatusse kogunud kogemuslugusid ja näiteid, kuidas noorte ideed on andnud Lõuna-Eesti kogukondadele uue hingamise. Samuti oleme lisanud küllaga näpunäiteid ja kontrollnimekirju ning tutvustanud oma põhimõtteid selleks, et igas Eesti omavalitsuses osataks noorte kaasamisele kultuuri- korralduses rohkem mõelda.

Noorteprogrammis Extended koolitati välja sada noort kultuuri- korraldajat ja järgmine lend on juba õhkutõusuks valmis. See programm on näidanud, et tähtis pole eelarve suurus, vaid kohalolu, julgus ja tegutsemistahe. Samuti nägime, et kui noortel on võimalus korraldada oma kodukohas näitusi, külapidusid või festivale, tekib neil tunne, et nende kodukoht on väärtuslik ja eriline. See tunne võib ära määrata, kas nad jäävad sinna ka edaspidi. Seega loodan, et see raamat aitab lugejal märgata veelgi rohkem seda, mida noored juba praegu teevad, ja leida viise, kuidas noori uute ideede elluviimisel aidata.

Küsimus ei ole selles, kas noored on valmis – me teame, et nad on.

Küsimus on selles, kas meie oleme valmis neile väärilisteks partneriteks olema?

Tartu
2024

Euroopa
kultuuri-
pealinn

Tartu
2024
European
Capital
of Culture

Tartu
2024
Euroopa
kultuuri-
pealinn

Tartu
2024
European
Capital
of Culture

Tartu
2024
European
Capital
of Culture

Tartu
2024

Sisukord

1	EESSÕNA	2
2	NOORTE TSITAADID	11
4	NOORTE KAASAMINE LOOJATENA	15
	“Miks on noorte kaasamine kultuuri(korralduse) kaudu oluline?”	17
	“Kultuuriline noorsootöö Tartu Noorsootöö Keskuses”	20
	“Tartu 2024 Extended”	43
	“Noorte kaasamine ja kultuurikorralduse õpetamine: valikkursus Tartu 2024 kultuurikorralduse alused”	102
5	“NOORTE PROGRAMMI JUHENDANUD MENTORITE TSITAADID	
6	EXTENDEDI LOODUD SÜNDMUSED	114
7	TEAVIKU AUTORITEST	138

Galerii

Extendedi noorte kommentaaridest

-Klaudia Kaasik, 20

„Noorte kaasamine ei ole pelgalt sõnakõlks või lubadus, mida kuskile märgisena lisada. Noorte kaasamine algab detailidest, alustades sellest, et otsustajad päriselt võtavad initsiatiivi ja teevad esimese sammu. Kolm märksõna: kuulamine, tegutsemine ja usaldus. Pole oluline, kui noortega tehakse näilisi mõttetalguid, vaid see, et need ideed ka ellu viiakse.

Minu eredaim mälestus oli Extendedi korraldatud Eatu pidu, kus oli näha eakaid inimesi nautimas pidu, nagu nad oleksid jälle 18-aastased. See oli siiras rõõm ja energia. Extended on mulle andnud palju: kogemusi juhtimisest sündmuskorralduseni, sõpru ja kogukonnatunnet, ühtsuse loomist. Kui mõtlen Extendedile, mõtlen südantsoojendavale kogukonnale ning ärategemisele.“

„Noorte hea kaasamine on see, kui sa annad neile võimaluse saada kogemusi, mis aitavad tulevikus näiteks tööd leida. Minu eredaim kogemus Extendedis on väljasõiduga missioon, sest need õhtud olid täis kas tegevusi või siis kogemuslugude jagamist. Nendest sai alati õppida, sest nii avastasime nippe, kuidas üritusele enda kiiksu lisada.“

-Rudolf Leetsaar, 14

-Aliise-Gea Vares, 16

„Hea noorte kaasamine on see, kui kõiki kaasatakse, neid märgatakse ja neist hoolitakse. Olen Extendedis mitmel korral tundnud, kuidas teised on mulle toeks ja märkavad, kui ennast halvasti tunnen või kui midagi on hästi läinud. Extended andis mulle oskuse märgata ja kindluse, et alati ei pea kiirustama. See oli võimalus ennast turvalises ja toetavas keskkonnas arendada, eksida ja ebaõnnestumisi kogeda.“

-Kristel Reimus, 17

„Minu arvates on hea noorte kaasamine see, kui noori usaldatakse: antakse võimalus oma lennukaid ja vahel veidi hullumeelseid ideid proovile panna ja teoks teha, pakkudes neile samal ajal turvavõrku, et nad julgeksid eksida ja uuesti proovida. See tähendab, et noori kuulatakse ning nende mõtteid ja arvamusi võetakse otsuste tegemisel arvesse.

Extendedist jääb mulle alaliseks kõige rohkem meelde see, kui palju meid usaldati ja kui palju meid julgustati katsetama. Meile näidati, et kõik eksivad ja tähtis on see, kuidas sa eksimusest edasi liigud, mitte see, et sa eksisid. Extendedist leidsin ma enda teise pere, kelle puhul tean, et nad on alati valmis mind aitama ja toetama. Extended näitas mulle ka seda, et me kõik oleme nii erinevad ja meil on nii erinevad mõtted ja arvamused, aga just see ongi meie tugevus. Ma olen selle eest ka tulevikus alati väga tänulik, sest see kogemus avas minu jaoks täiesti uue külje nii minus endas kui ka meid ümbritsevas keskkonnas.“

„Hetk, kus noorte arvamus ei ole pelgalt "kuulatud", vaid neid on usaldatud vastutama, antud võimalus õnnestuda või ka eksida oma ülesannetes, saab lugeda noorte kaasamiseks. Tähtis osa siinjuures on ka, et noor ei tohi jääda üksi hetkel, kus talle on antud vastutus, ning tal on olemas tugi(võrgustik), kust saada kinnitust, et see, mida ta teeb on "õige" ja ka oluline.

Minu ühed eredaimad mälestused Extended programmist on alati olnud hetked, kui enda korraldatud sündmus on läbi saanud, sest just siis saad aru, et see, mis saavutatud sai, on midagi päriselt ägedat ning ka teistele korda minevat. Üks asi, mille ma kindlasti ka kaasa võtan, on, et midagi ei saa kunagi eeldada ning lihtsam on kohe küsida, kui hiljem juba probleeme lahendada.“

-Karli Joorits, 20

**Noorte
kaasamine
loojatena**

Miks on noorte kaasamine kultuuri(korralduse) kaudu oluline?

Autor: Kristi Jüristo

Noored kasvavad üles maailmas, kus olenemata nende tarkusest, loovusest või soovist tegutseda ei arvestata nendega ühiskondlikus mõttes täielikult enne, kui nad jõuavad täiskasvanuikka. Seejärel, peaaegu üleöö, oodatakse neilt vastutustundlikkust, iseseisvust ja pühendumust. Sellised oskused ja hoiakud ei teki tühjale kohale ega iseenesest. Seetõttu rõhutab DeWinter (1996), et noori ei tohiks hoida kõrvaltvaatajatena, vaid neile tuleks anda aktiivne roll kõigis keskkondades, kus nad õpivad, tegutsevad ja elavad, pakkudes neile võimalusi sisuliselt kaasa rääkida, kujundada ja mõjutada oma elu ning kogukonda. Noored on juba praegu ühiskonna täisväärtuslikud liikmed ning just otsustusõiguse ja vastutuse kaudu kujuneb neis edaspidiseks vajalik sotsiaalne pädevus. Täiskasvanute võimuses on luua ruum ja võimalused, kus see pädevus saaks välja kujuneda.

Samal ajal käsitletakse osaluse toetamise raames noori sageli kui väikeseid täiskasvanuid, kelle ülesanne on tegutseda täiskasvanute loodud raamistikus, nagu seda on näiteks osaluskogud. Sellisel juhul taandub osalus noore jaoks sageli täiskasvanute reeglite omandamisele või kehtestatud osalusnormide omaksvõtule. Kui noortele pakutakse osalemiseks ainult tänapäevases ühiskonnakorralduses juurdunud ja harjumuspäraseid vorme, taastoodetakse pigem olemasolevat olukorda ega looda tingimusi, kus saaksid tekkida uued lahendused ja mõtteviisid.

Francis ja Lorenzo (2002) ning Farthing (2012) rõhutavad, et tõeliselt kaasav osalus peab tagama osalejate võimaluse näha ja kujundada tulevikku oma vajadustest, väärtustest ja unistustest lähtuvalt. Selle jaoks tuleb luua tegevusväljundid, mis lähtuvad noorte arenguvajadustest, igapäevasest elust ja teemadest, mis neile päriselt olulised on, mitte täiskasvanute ootustest selle kohta, mida noor peaks juba oskama või millises vormis peaksid otsustusprotsessid toimuma.

Seega on sisuline osalus nii vahend kui ka väärtus, mis võimaldab noortel olla aktiivselt kaasatud ühise ja parema ühiskonna kujundamisse („Revised European Charter on the Participation of Young People in Local and Regional Life“, 2003). Individuaalsel tasandil väljendub osalus näiteks teadlike tarbimis- ja käitumisvalikute kaudu: kindlate toodete eelistamine, petitsioonide toetamine, heategevuses osalemine või vabatahtlik töö. Avaliku osaluse tasandil tähendab see panustamist demokraatlikesse struktuuridesse ja protsessidesse, näiteks osalemist esindusorganisatsioonide tegevuses, kampaaniate algatamist või nendega liitumist, kaasa rääkimist avalikes aruteludes, aga ka valimistel hääletamist. Nende kahe sfääri vahele jääb sotsiaalne osalus ehk kuulumine eri kogukondadesse, huvirühmadesse ja liikumistesse, mis ühendavad ühise eesmärgi või huviga inimesi ning pakuvad võimalusi oma seisukohtade eest seista ja nende saavutamisesse panustada (Brodie jt, 2009).

Mõistmaks, kuidas noorte osalus toimib ning millised tegurid seda toetavad või piiravad, on abiks neli aspekti: ruum, hääl, kuulajad ja mõju (Lundy, 2007; Corney jt, 2020).

Näiteks tuleks esitada küsimusi:

- Millises „ruumis“ noored tegutsevad ja kelle käes on otsustusõigus?
- Kas, mil määral ja millistes küsimustes on noortel otsustusvõimalus?
- Kuidas tekib noorte „hääl“ ja milliste vahendite kaudu nad oma mõtteid, vajadusi ja püüdlusi väljendavad?
- Kelle keelekasutus domineerib ja kes noorte häält tegelikult kuulab? Kelleni see jõuab ja millisel kujul?
- Milline on noorte hääle mõju – kas ja kuidas see otsuseid või muutusi kujundab?

Kui noorte arvamust küsitakse piiratud teemadel või üksnes olemasolevate otsuste kinnitamiseks, asetatakse noored tarbija rolli, mitte ei toetata nende võimet probleeme ümber mõtestada, luua uusi lahendusi ja võtta vastutust tuleviku kujundamisel. Sellisel juhul muutub noorte osalus pigem imitatsiooniks.

Kultuurikorralduse roll noorte kaasamises

Kultuuriürituste ja -projektide algatamine ning elluviimine saab pakkuda noortele võimalust ühiskondlikus elus sisuliselt ja tähenduslikult osaleda. Noorte kaasamine tänu kultuurile laseb neil astuda välja oma tavapärasest passiivsest rollist ja saada aktiivseteks tegutsejateks. Noored arenevad kõige paremini siis, kui nad on kaasatud arenguliselt edasiviivatesse tegevustesse positiivses, toetavas keskkonnas, mille aluseks on turvalised ja tähenduslikud suhted noorte ja täiskasvanute vahel. Kultuur ei pea olema üksnes keskkond, kuhu noori kutsutakse või kaasatakse – see võib olla ruum, mida noored ise kujundavad. Just selles protsessis kujuneb võime tulevikku luua, mitte ainult sellega kohaneda.

Kui nad saavad ise ideid ellu viia, protsesse juhtida ja otsuste eest vastutada, areneb noortes agentsus ehk tegevusvõimekus: oskus märgata võimalusi, julgus võtta vastutust ja tegutseda eesmärgipäraselt. Kultuuriürituste korraldamine võib toimida kogemusliku õpikeskkonnana, kus loovus, projektijuhtimine, kommunikatsioon, meeskonnatöö ja kriitiline mõtlemine põimuvad praktilises tegutsemises. Selle õppe tulemused on aga kogukonnas nähtavad ja tajutavad.

Seega ei pea noorte kaasamine kultuuriürituste korraldamise raames olema pelgalt vahend, millega konkreetseid oskusi õpetada või hoiakuid kujundada. See on viis luua ühiskonda, kus noored saavad ennast ümbritsevat päriselt kujundada ja mõjutada ja selle eest vastutada. Selline lähenemine ei toeta üksnes oskuste omandamist, vaid on osa demokraatia arengust, kasvatades põlvkonda, kes teab, et tal on õigus, võimalus ja võime ümbritsevat maailma muuta.

Kultuuriline noorsootöö Tartu Noorsootöö Keskuses

*Autorid: Helene Toomeoks,
Helen Toomsalu*

Tartu Noorsootöö Keskus korraldab sündmusi selleks, et pakkuda noortele turvalist, arendavat ja tähenduslikku keskkonda, kus nad saavad nii lihtsalt osaleda ja osa saada kui ka ise katsetada ja õppida. Sündmuste loomisel lähtutakse põhimõttest, et parimaid lahendusi oskavad pakkuda noored ise, mistõttu on kesksel kohal noortelt noortele lähenemine. Noorte kaasamine ürituste korraldamisse kasvatab nende enesekindlust, annab neile praktilisi oskusi ja pakub neile väärtuslikke kogemusi, mis toetavad toimetulekut nii igapäevaelus kui ka tulevikuvalikutes. Ürituskorralduse kaudu jõutakse ühtaegu uute noorteni, kes saavad astuda oma esimese sammu korraldustegevuses ning kogenumate noorteni, kellel on soov oma oskusi edasi lihvida.

Eeltöö

Tartu Noorsootöö Keskus (TNTK) kinnitab projektijuhi, kes...

- hakkab koordineerima korraldustiimi,
- paneb paika ettevalmistusperioodi plaani,
- jälgib eesmärkide täitmist (sh eelarvesse ja tähtaegadesse puutuvat).

Projektijuht paneb kokku noorsootöötajatest koosneva korraldustiimi, kes hakkavad noori ürituskorralduses toetama.

- Valiku aluseks on iga-aastane küsitlus, kus TNTK töötajad saavad märkida, millistes projektides nad tahaksid osaleda.

Eelarve koostamine ja lisarahastusallikate (rahastusprogrammid, projektid, sponsorid) kaardistamine.

- Eelarve koostamine TNTK direktoriga.
- Eelarve näidis

Ajakava koostamine.

- Varu tegevusteks piisavalt aega. Kui alustad projektiga liiga vara, võib motivatsioon ürituse toimumise ajaks kaduda; kui alustad liiga hilja, võib tekkida kiire ja stressirohke olukord, kus saavad kannatada nii ürituse kvaliteet kui ka korraldustiimi meelerahu.
- Jälgi, et ajakava oleks võimalikult detailne. Kirjas peavad olema nii tööülesanded, tähtajad, vastutajad kui ka vaheeesmärgid.

Näide kehvast ajaplaneerimisest: **Tarkusepäev x Tead?Fest 2024**

Olgugi et üritus toimus 2024. aasta septembris, alustasime ettevalmistustega juba 2023. aasta detsembris. Märtsikuuks oli korraldajate motivatsioon kadunud ning kogu ettevõtmine tundus kaugel ja ebaselge. Lisaks hajus fookus uute kohustuste tõttu. Olukorra lahendamiseks ja mõtete kogumiseks otsustasime teha korralduses kuni maikuuni pausi. See lähenemine toimis, sest mais oli tiimil selge siht ja rohkem motivatsiooni, mis aitas üritust korraldada positiivses õhkkonnas ja kindlas tempos.

* Noorte kaasamine

➤ Loo noortega isiklik kontakt otsesuhtluse kaudu nagu näiteks...

- vaba vestluse vormis noortekeskuses toimuva ürituse vältel või tegevuste vahel,
- isikliku kutsega sündmusele või tiimi

➤ Reklaami oma tegevusi silmatorkavate, noortepäraste ja lühikeste sotsiaalmeedia-postitustega (Instagram, TikTok).

- Sotsiaalmeedia on hea viis jõuda nende noorteni, kes igapäevaselt noortekeskuses ei käi.

➤ Selgita noortele, mis on ettevõtmise eesmärk ja millist kasu nad sellest saavad.

- Selgita, miks on kõne all oleva ürituse korraldamine oluline.
- Too välja, milliseid uusi oskusi, meeskonnatöö kogemust, enesekindluse kasvu või uusi tutvusi võib noor projektis osalemisest saada.
- Selgita, kuidas noore panus midagi päriselt mõjutab.

➤ Tee noore jaoks oma huvist teatamine võimalikult lihtsaks ja kiireks.

- Nipp: kasuta lühikest küsimustikku (Google Forms) või pakkuda võimalust kirjutada noortekeskusele Instagrami otsesõnumis.

* Tiimiga tutvumine ja ideekorje

➤ **Korralda tiimiliikmetele tutvumisõhtu või kohtumine.**

- Loo sõbralik ja toetav õhkkond erinevate tutvumismängudega (vaata näiteid allpool).

➤ **Aruta ideekorje või ajurünnaku käigus, milline on sinu tiimiliikmete nägemus ideaalsest üritusest (milline on selle vorm, sisu ja sihtrühm).**

Nipp: **kasuta maailmakohviku meetodit.**

- Tekita juba varem ruumi punktid või peatuskohad, millest igaühel on oma teema (nt koostööpartnerid, esinejad, sponsorid jne).
- Pane iga peatuskoha juurde paber ja kirjutusvahendid.
- Lase noortel rühmadena peatuskohtade vahel liikuda, andes neile iga teema juures umbes 15 minutit, et oma ideid kirja panna ja eelmise grupi ettepanekuid lugeda. Julgusta noori loovalt mõtlema ja kõiki ideid paberile panema.
- Kui kõik rühmad on iga teema kohta arvamust avaldanud, kogu ideed kokku ja arutage kogu tiimiga, kuidas neid edaspidi kasutada.

Mõtle koos tiimiga välja strateegia.

- Leppige ühiselt kokku, millised on järgmised sammud ja millistest põhimõtetest ürituskorraldusel lähtute.

Sõnastage ühiselt projekti eesmärk ja visioon.

- Jälgi, et sõnastus oleks lühike ja kõigile arusaadav.

LODJA HITIS
UUSUM
OHOO! TÖÖ
SÏPIKODA
ÕPIKODA
KINOKODA
GARDÏROOB
WC

LODJAKOJA
TEEMAPARGI
ARENDUS

Kommunikatsioonikoolitus 11.0000-18
peetajatele ja osalejatele

Tartu
2024
HEIDI

Näiteid tutvumismängudest

Nimi ja liigutus

Eesmärk: jätta meelde tiimiliikmete nimed.

Kuidas mängida:

- Esimene osaleja ütleb oma nime ja teeb ühe liigutuse või žesti (hüppab, tõstab käe üles, pöörab ennast ringi jne).
- Iga järgmine osaleja kordab eelnevate mängijate nimesid ja liigutusi ning lisab oma nime ja liigutuse.

Variatsioonid

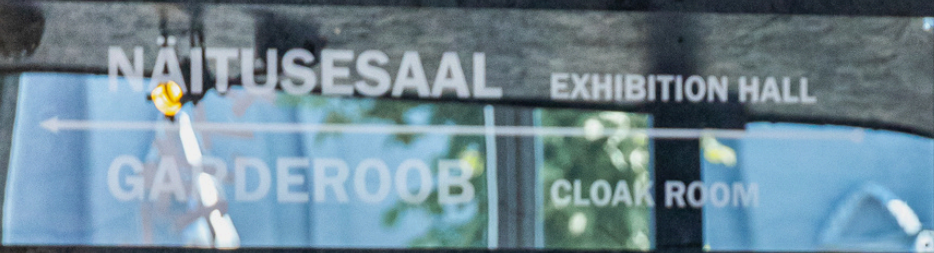
- Lihtsam versioon: mängija kordab ainult endale eelnenud mängija nime ja liigutust.
- Keerulisem versioon: mängija kordab kõigi eelnevate mängijate nimesid ja liigutusi.

Kaks tõde, üks vale

Eesmärk: jagada huvitavaid fakte ja nõnda üksteist tundma õppida.

Kuidas mängida:

- Iga osaleja ütleb enda kohta kolm väidet, millest kaks on tõesed ja üks vale.
- Ülejäänud tiim püüab ära arvata, milline väide on vale.

Kiirkohting

Eesmärk: eri teemadel arutledes üksteisega tutvuda.

Kuidas mängida:

- Jaota osalejad paaridesse, anna neile esimene vestlusteema ja 1–2 minutit, et teemat omavahel arutada.
- Vestlusaja lõppemisel liigub iga osaleja uue paarilise juurde, et alustada uut vestlust uuel etteantud teemal.

Näidisteemad:

- Lemmikhobi või meelepärane vaba aja tegevus
- Suursündmus, mille korraldamisest unistad
- Lemmiktoit või -jook
- Midagi, mida soovid sel aastal õppida või proovida
- Meeldejäävaim kogemus, mille oled noortekeskusest või mõnelt ürituselt saanud

*Tööjaotus

➤ Jaga tiimiliikmed rollide alusel väiksematesse meeskondadesse

- Nendeks meeskondadeks on tavaliselt (aga mitte ainult) turundus-, programmi-, tehnika-, vabatahtlike-, partnerlussuhete- ja logistikatiim.

➤ Määra igale meeskonnale mentor.

➤ Määra igas meeskonnas vastutaja, kes jälgib, et tähtaegadest peetaks kinni.

➤ Jälgi, et iga meeskond paneks paika eesmärgid ja ootused.

- Igas meeskonnas tuleb kirjutada tegevuskava konkreetsete ülesannete, tähtaegade ja täideviijate nimedega.

➤ Lase meeskondadel mentori toel iseseisvalt tööle hakata.

- Mentori ülesanne on noori toetada, aidata ja innustada ning neid kogu korraldusperioodi vältel motiveerida.

TNTK senine tiimijaotus:

Turundus- ja kommunikatsioonitiim

- Turundusplaani kirjutamine.
- Sündmuse visuaalne identiteet (kasutatavad värvid, temaatika, elemendid jne).
- Plakatite jm turundusmaterjali väljatöötamine.
- Sotsiaalmeediapostituste tegemine (sh Facebookis sündmuse alalehe loomine).
- Pressiteadete koostamine jne.

Sponsorite tiim

- Sponsorite kontaktide kogumine.
- Sponsoritega suhtlemine kirja või telefoni teel.
- Kui tarvis, sponsoritega kohtumine.
- Sponsortoodete transportimine.

Koostööpartnerite tiim

- Üritusel töötube või tegevusi pakkuvate ja noortega tegelevate organisatsioonidega suhtlemine.

Programmitiim

- Esinejate leidmine ja nendega suhtlemine.
- Ürituse sisulise kava (lavaprogrammi) kokkupanek.
- Varuplaani väljatöötamine.

Haldustiim (logistika, taristu ja ohutus)

- Ruumipaigutusega tegelemine.
- Liikluskorralduse eest hoolitsemine.
- Turvalisuse tagamine.

Tehnikatiim (heli, valgus, lava)

- Tehnikute leidmine ja koostööga seotud läbirääkimiste pidamine.
- Tehnikute töö koordineerimine.

Kauplejate tiim

- Kauplejate registreerimine (nt suhkruvati pakkujad).
- Informatsiooni jagamine.

Vabatahtlike tiim

- Ürituse toimumise päevaks vabatahtlike leidmine ja nende töö koordineerimine.

Meediatiim

- Ürituse jäädvustamine fotode ja videotega.

Infovahetuse tagamine

Kasuta tiimiga suhtlemiseks digikanaleid.

- Nt e-post, Messenger, Trello, WhatsApp, Telegram jne.

Korralda regulaarseid koosolekuid.

- Tänu neile saad jälgida, kuidas ürituse korraldamine edeneb, ja lahendada tekkinud muresid.
- Nende lõpuks valmib protokoll. Nõnda saab kogu teave dokumenteeritud ja ka koosolekult puudunud tiimiliikmed saavad end arutatuga kiiresti kurssi viia.

Lõpeta iga koosolek põhipunktide kokkuvõtte ja järgmiste ülesannete (ning tähtaegade) loetlemisega.

- Nii teavad kõik tiimiliikmed, mida nad edaspidi tegema peavad.

* Ürituse läbiviimine

➤ Taga, et iga tiimiliige teab ürituse toimumise päeval oma rolli ning on kohal nii enne kui ka pärast üritust (sh koristamisel).

➤ Leia kommunikatsioonikanalid, mis võimaldavad probleemidest kiiresti märku anda.

- Selleks sobivad hästi näiteks raadiosaatjad või Messengeri suhtluskanal.

* Projekti lõpetamine

➤ Koordineeri külastajatelt, osalejatelt, partneritelt ja korraldusmeeskonnalt tagasiside küsimist.

➤ Jaga saadud õppetunde ja edulugusid kogu tiimiga.

- Tee nendest kokkuvõtte järgmiste projektide tarbeks.

➤ Täna sponsoreid ja toetajaid.

➤ Korralda tiimile tänusündmus.

Tartu Noortepidu

Iga-aastane Tartu Noortepidu toimus esmakordselt 2022. aastal ning korraldati koostöös Tartu 2024 Extended noorteprogrammis osalenutega. Üritus on sellest ajast peale toimunud asukohtades nagu Lodjakoda, Alexela Loomelava ja klubi Illusioon.

Tartu Noortepidu on mõeldud noortele alates 14. eluaastast ja selle eesmärk on pakkuda noortele mõnusat ja turvalist keskkonda, kus sõpradega aega veeta, näha populaarseid Eesti artiste esinemas ja osaleda töötubades. Üritusel on igal aastal oma teema ja programm, mis ühendab muusikat, kunsti ja noortekultuuri. Noored on kaasatud nii sisuprogrammi koostamisse kui ka ürituse elluviimisesse.

Tartu linna lastekaitsepäev

Iga-aastane Tartu linna lastekaitsepäev toimub 1. juunil ning on pühendatud laste õiguste, heaolu ja turvalisuse väärtustamisele ning teadlikkuse kasvatamisele. See on mõeldud kõigile alates kõige pisematest ja lasteaialastest kuni abiturientide ja nende (vana)vanemateni.

Päeva jooksul on võimalik osaleda peresõbralikes tegevustes ja töötubades ning kuulata kontserte. Üritusel on igal aastal uus teema, millest lähtuvalt programm koostatakse.

Autovabaduse puiestee

Autovabaduse puiestee oli 2020.–2024. aastal Tartus toimunud suvine kogukonnasündmus, mille käigus muudeti osa Vabaduse puiestest ajutiselt autovabaks alaks, et luua linnas jalakäijatele, ratturitele ja pereüritustele mõeldud keskkond. Näiteks sai seal kuulata kontserte, osaleda töötubades ja laatadel, külastada kohvikuid või veeta aega rohetsoonide puhkealadel.

Autovabaduse puiesteel oli eraldi noorteala, millega aitas Tartu Noorsootöö Keskus. Noorteala eesmärk oli anda noortele koht, kus aega veeta, uusi oskusi omandada ja suvist linnameelu nautida. Selleks olid alal näiteks korvpalliväljak, pinksilaud, võrkkiiged, malelauad ja petangiväljak. Samuti said noored kohtuda sisuloojatega, võtta osa töötubadest ja kuulata kontserte.

Tartu noortepäev

Iga-aastane Tartu noortepäev on toimunud alates 2019. aastast ning on osa rahvusvahelisest noortepäevast, millega pööratakse tähelepanu noorte õigustele, osalusele ja aktiivsele kodanikuelule. Üritust korraldab Tartu Noorsootöö Keskus koostöös linna noorteorganisatsioonide ja partneritega. Tartu noortepäev on toimunud näiteks Ülejõe pargis, Lille Noortekeskuse hoovis ja Autovabaduse puiesteel.

Tarkusepäev (Tead?Fest)

Iga-aastane tarkusepäev (Tead?Fest) on ülelinnaline koolialguspidu, kus huvikoolid ja -ringid tutvustavad oma tegevusi töötubade ja tegevuste kaudu, mis julgustavad osalemist ning uute oskuste ja kogemuste omandamist. Üritus on mõeldud vähemalt 14-aastastele ning igal aastal võtab sellest osa ligi 3000 eri vanuses noort.

Noorsootöö nädal

Noorsootöö nädal on novembris toimuv üle-eestiline noorteinfosündmus, millega tõstetakse esile nii noortega töötavate inimeste rolli kui ka noorte võimalusi noorsootöös. Igal aastal keskendutakse kindlale teemale, mille raames kutsutakse sihtgruppi tegevustes osalema ning panustama sündmuste korraldamisse. Tartu Noorsootöö Keskus lähtub põhimõttest, et noorsootöö nädala programm pakuks väärtust nii noortele kui ka noorsootöötajatele. Varasematel aastatel on noortele korraldatud väljasõite ja inspireerivaid külastusi ning noortekeskustesse on kutsutud põnevaid külalisi. Noorsootöötajatele on pakutud koolitusi, kohtumisi ja nädala lõpetuseks meeleolukat pidu, mis annab võimaluse koos tähistada ja kogemusi jagada.

Tartu 2024

Extended

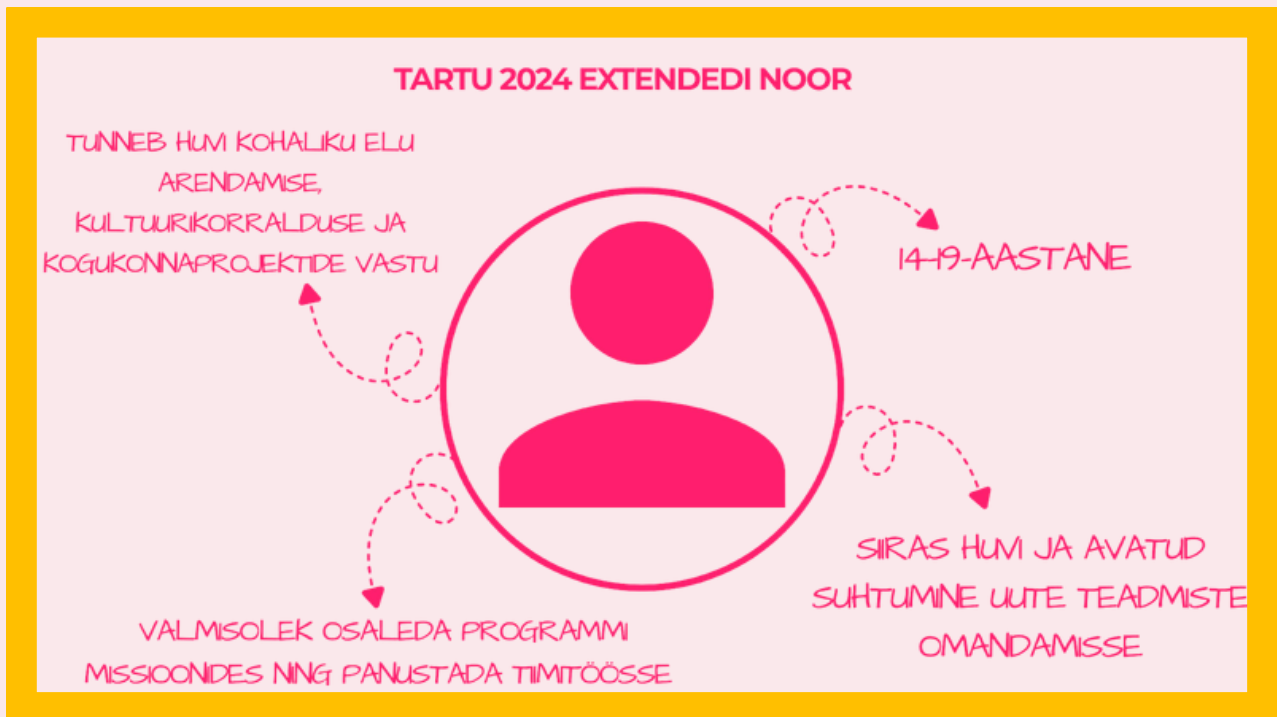
Autor: Angela Ader

Tartu 2024 Extended on Euroopa kultuuripealinna Tartu 2024 raames sündinud kultuurikorralduse arenguprogramm, mis on mõeldud 14–19-aastastele noortele. Selle ellukutsujad soovisid, et igal Lõuna-Eesti noorel oleks võimalus korraldada oma kultuurisündmus, olla ühiskondlikult aktiivne, tutvuda sarnaste huvidega noortega, avastada ja arendada oma loomingulisi andeid ning tunda oma kodukoha üle uhkust.

Teisisõnu sooviti noortele pakkuda arenguprogrammi, mille käigus saaksid passiivsetest pealtvaatajatest kultuuri mõtestajad ja loojad. Kogenud kultuurikorraldajate abiga saavad noored programmist nii teadmisi sündmuskorralduse põhielementide kohta kui ka oskusi, et neid rakendada. Näiteks õpivad noored programmis projektirahastust taotlema, kommunikatsiooni ja turundust tegema, ürituse sisu ehk programmi välja mõtlema ja meeskonnatööd tegema. Usume, et programm võimendab noorte häält Lõuna-Eesti kultuurivaldkonnas ja see initsiatiiv peaks tulevikus laienema kogu Eestisse.

Kellele on arenguprogramm mõeldud?

Extendedi arenguprogramm on mõeldud peamiselt 14–19-aastastele noortele, kes soovivad teadmisi ja oskusi, mis tavapärase õppekava alla ei mahu. Paljud neist noortest õpivad veel põhikoolis või gümnaasiumis ning võiksid jätkata õpinguid Tartus või Viljandis kultuurikorralduse erialal. Seega pakub arenguprogramm võimalust ühendada saadud kogemused edasiste õpingute ja karjäärivalikutega. Samuti toetab programmis osalemine noort loov- või uurimistöö ettevalmistamisel ja teostamisel. Lisaks saavad noored programmis osaledes parandada oma kodupaiga eluolu, korraldades seal noortele suunatud sündmusi.

Tartu 2024 Extendedi tekkimine

Idee Tartu 2024 Extendedi programmist (toonase nimega Street Team) oli olemas juba Tartu 2024 kandidatuuriraamatus, millega Euroopa kultuuripealinna tiitlile kandideerima hakati. Kandidatuuriraamatus rõhutati vajadust tugevdada noorte osalust kultuurielus nii kogejate kui ka loojatena, ning toonitati, et kultuuripealinn kuulub kõigile – ka noortele.

Extendedi programmi välja töötades intervjueeriti Kumu noorteprogrammi eestvedajat, küsiti tagasisidet Tartu Ülikooli kultuuriakadeemia kultuurikorralduse spetsialistidelt ning tehti noortega fookusgruupiintervjuusid. Noorteprogrammi sisu aitas kokku panna Lõuna-Eesti-ülene tiim, kuid peamiseks koostööpartneriks kujunes Tartu Noorsootöö Keskus.

Arenguprogramm avalikustati Tartu ja Lõuna-Eesti koolimeedia-väljaannetele korraldatud pressikonverentsiga Tartu 2024 kontoris. Sellele järgnes värbamisperiood, mille vältel pidi iga huviline täitma kandideerimisavalduse ja osalema gruupiintervjuul. Tartu 2024 Extendedi esimese lennu osalejad valiti välja 27. veebruaril ning esimesed tegevused algasid 4.–5. märtsil 2022.

Sellest lähtuvalt loodi koos noortega struktureeritud, kuid vaba ja loova raamistikuga arenguprogramm, mis harib noori kultuurikorralduslikest aspektidest ning julgustab enesearengut.

Arenguprogrammi läbinuna...

- oskab osaleja disainmõtlemise meetodi alusel luua uut sündmust,
- on osaleja saanud projektijuhtimise kogemuse,
- tunneb osaleja, et tal on mugav oma arvamust ja mõtteid väljendada,
- on osalejal ülevaade, kuidas leida rahastust, teha kommunikatsiooni ja teostada ürituse tehnilist tootmist,
- viib osaleja koos meeskonnaga ellu tervikliku sündmuse,
- on osaleja Euroopa kultuuripealinna Tartu 2024 saadik.

Millised probleeme lahendame?

Tartu 2024 Extendedi noorteprogramm aitab lahendada nelja kultuurikorraldusega seotud probleemi.

- Noortel puuduvad võimalused ja teadmised-oskused kultuurikorraldusega tegeleda.
- Noorte arvamus on ühiskonnas vähe esindatud ja usaldus nende tegevuse vastu on seetõttu väike.
- Noored tunnevad, et Lõuna-Eestis ei korraldata neile meelepäraseid sündmusi.
- Noorte jaoks ei ole Lõuna-Eesti atraktiivne koht, mille üle saaks uhke olla.

Soovisime anda noortele võimaluse arendada ürituskorraldusega seotud oskusi ja tugevdada sidet oma kodukohaga kas kooli või omavalitsuse tasandil. Teadsime, et paljud noored on kultuurikorraldusest, loovtööst ja kohaliku kogukonna arendamisest huvitatud, kuid neil pole keskkonda, kus oma ideid turvaliselt katsetada ja kogemusi saada.

Peale noore isikliku arengu toetamise pakub arenguprogrammi korraldamine lisaväärtust koolidele. Programm...

- ... toetab koostöö tegemist ja üksteise kaasamist:
 - kuigi ideerünnakut või mini-hackathon'i võib korraldada ka ühe ainetunni piires, annab pikem arenguprogramm võimaluse tekitada osalejates ühtekuuluvustunnet ja koostöörõõmu,
 - soovitame programmi kaasata lisaks eri vanuses õpilastele ka koolitöötajaid ja lapsevanemaid,
- ... toetab üldpädevuste, näiteks innovatsiooni, loovuse ja ettevõtlikkuse omandamist:
 - samuti toetab programm sotsiaalsete ja suhtlusoskuste arengut, loovust, kriitilist mõtlemist, probleemide lahendamist, algatus- ning eneseanalüüsi võimet,
- ... toetab aineite lõimumist:
 - aineõpetajad saavad tegevusi planeerida nii, et õpilased omandaksid ainevaldkonna jaoks olulisi teadmisi ja oskusi,
- ... panustab haridusuuendusse ja kooli arengusse:
 - tänu haridusteemalise ideerünnaku või mini-hackathon'i korraldamisele saab kooli juhtkond paremini aru, milliseid haridusega seotud probleeme õpilased, õpetajad ja lapsevanemad kooli juures näevad, aga samuti aitab selline lähenemine keskenduda just loovate lahenduste leidmisele.

On oluline toonitada, et Tartu 2024 Extendedi programmi üks põhiväärtusi on tegemise kaudu õppimine. Programmi loojate jaoks ei olnud niivõrd oluline see, et korraldatav üritus oleks täiuslik, vaid et noored katsetaksid, prooviksid ja õpiksid ning saaksid mõelda, mida järgmisel korral teisiti teha. Usume, et iga kogemus on samm uute oskuste, kasvava enesekindluse ja vastutustunde suunas.

“Elus hakkamasaamiseks on järjest olulisemad nn pehmed oskused: oskus suhelda ja inimesi motiveerida, eneseusk ja julgus eksida, suur pilt ja nutikus näha seoseid eluvaldkondade vahel.” - E. Eisenschmidt ja M. Heidmets, Postimees, 6. dets. 2016

7 missiooni

Arenguprogramm on jaotatud seitsmeks temaatiliseks kohtumiseks ehk missiooniks. Siin näha 4. lennu kohtumiste kava.

Nende kohtumiste ehk missioonide käigus õpitakse selgeks, kuidas projektiideed arendada, aega planeerida, programmi paika panna, tiimitööd korraldada, üksteisega suhelda, rahastust taotleda, üritust turundada ja tehnilist produktsiooni hallata.

Selleks et õpitud ka praktikas rakendada, on noorte ülesanne tulla välja oma projektiideega ja see arenguprogrammi lõpuks koos tiimiga ellu viia. Olgugi et noori toetavad nii arenguprogrammi vilistlastest mentorid, SA Tartu 2024 (endised) ja Tartu Noorsootöö Keskuse praegused töötajad, on tähelepanuväärne see, et noored peavad oma ideed algusest lõpuni ise arendama, rahastuse leidma ja üritust reklaamima. Sellegipoolest on täiskasvanu tugi väga oluline, et noor saaks vajadusel abi küsida ning ebaõnnestumiste põhjuseid analüüsida ja neist õppida.

Tartu 2024 Extendedi programm pakub noortele veel võimalust osaleda harivatel õppereisidel nii Eestis kui ka välisriikidesse. Näiteks on noortega seni reisinud Leetu, Poolasse, Tšehhi, Norrasse, Saksamaale, Lätti, Soomesse ja Belgiasse. Nendel väljasõitudel leitakse kontakte teiste riikide noortega ning luuakse üleeuroopalist võrgustikku, kuhu kuuluvad kultuurihuvilised noored.

Lisaks oma ürituse korraldamisele saavad noored teha koostööd suuremate üritustega, kus enamasti on juba rahastus olemas ja algne tiim leitud. Näiteks on Tartu 2024 Extendedi noored koostanud lavaprogrammi Euroopa päeva programmile ja Tartu lastekaitsepäeva programmile ning aidanud korraldada kõiki Tartu noortepidusid.

Arenguprogramm ise on pidevas muutumises. Oleme iga lennu õppe- ja tegevuskava kirja pannud koos programmi läbinud noortega ning katsetanud nii lühemat kui ka pikemat tegevusperioodi. Samuti ei ole paika pandud kindlaid teemasid, millele noored võivad keskenduda või millele nad peaksid keskenduma. Kõige olulisemaks on programmi läbiviijad pidanud seda, et noortel oleks võimalus korraldada just selliseid kultuuriüritusi nagu neile meeldib. Muu hulgas on esile kerkinud sellised teemad nagu vaimse tervise hoidmine, üksildusega toimetulek, keskkonnahoid ja noorte vähesed võimalused loometegevuseks.

Tartu 2024 Extended

arrudes

I LEND

Osalejate arv

24

Pikkus

4 kuud

Kohtumiste arv

5 sessiooni

Noorte projekte

6

Külastajate arv

4050

II LEND

Pikkus

8 kuud

Osalejate arv

24

Kohtumiste arv

5 sessiooni

Noorte projekte

6

Külastajate arv

3900

III LEND

Osalejate arv

24

Pikkus

6 kuud

Kohtumiste arv

6 sessiooni

Noorte projekte

6

Külastajate arv

10 000

IV LEND

Pikkus

6 kuud

Osalejate arv

25

Kohtumiste arv

7 sessiooni

Noorte projekte

5

Külastajate arv

6859

Kuidas on elu **KULTUURIKORRALDUSES**
kui sa oled Tartust või Lõuna-Eestist
14-19 aastane **NOOR**
huvitatud kultuurikorraldusest

Esita oma kandidatuur 12. jaanuariks
<https://tartu2024.ee/extended>

Kuidas on elu KULTUURIKORRALDUSES?

Kui sa oled:

- Tartust või Lõuna-Eestist
- 14-19 aastane noor
- huvitatud kultuurikorraldusest
- mõelnud viise, kuidas parandada Lõuna-Eesti noorte ürituste maastikut

Esita oma kandidatuur 12. jaanuariks

<https://tartu2024.ee/extended>

*Mida ja keda on programmi läbiviimiseks vaja?

Programmi koordinaator ja mentorid

Extendedi programmi aluseks on motiveeritud koordinaator, kellel on noortega töötamise ja rühma juhtimise kogemus. Koordinaatori roll on hoida protsessi tervikuna reel, mentorid aga toetavad noori ideede arendamisel ja elluviimisel. Oluline on modereerimisoskus, usalduslik suhtlus ning valmisolek olla noortele toeks isegi ebamugavates olukordades.

Noored

Korraldustiimi peavad kuuluma ka noored, et programm oleks tõesti koostatud noortele ja osaliselt ka noorte poolt. Näiteks kaasasime noori juba “Extended” programmi nime väljamõtlemisel ja brändi väljatöötamisel.

Kutsutud külalised ja spetsialistid

Programmi jooksul tasub kaasata inspireerivaid külalisi, kes jagavad praktilisi kogemusi ja näiteid päris elust. Need võivad olla loojad, ettevõtjad, õppejõud või kogukonna eestvedajad. Külaliste eesmärk on aidata noortel arendada juhtimisoskusi, emotsionaalset intelligentsust, ajaplaneerimist ja ettevõtlikku mõtteviisi arutelude ja kogemuslugudega. Tartu 2024 Extendedi puhul saime enda kogemuslugusid jagama Euroopa kultuuripealinna korraldustiimi.

Partnerite võrgustik

Võimekate partnerite olemasolu annab noortele võimaluse oma ideed päriselt ellu viia, siduda need kohalike kogukondade vajadustega ning toetada projektide nähtavust ja kestlikkust. Näiteks kultuuriorganisatsioonid, vabaühendused, ettevõtted ja omavalitsused saavad pakkuda ruume, kontakte, nõu ja koostöövõimalusi. Samuti saavad need partnerid anda väärtuslikku tagasisidet ning näidata noortele, mida läheb tegelikult ideede elluviimiseks vaja.

Koosolemise ruum

Programmil peaks olema kindel koosolemise koht, mida saab kasutada nii koolitusteks, meeskonnakoosolekuteks kui ka mitteametlikeks aruteludeks. Püsiv ruum aitab tekitada turvalise keskkonna, kus noored julgevad ideid jagada ja katsetada. Oluline on paindlikkus – ruum peaks toetama nii rühmatööd kui ka individuaalset keskendumist. Veel parem oleks, kui noored saaksid enda ruumi ise sisustada.

Tööriistad

Noorte kaasamiseks ei ole vaja kalleid vahendeid, küll aga mitmekesiseid tööriistu loovaks mõtlemiseks ja koostööks. Kasulikud on suured paberid, markerid, kleepmärkmed. Lisaks virtuaalsed tööriistad, nt Google Drive, ja igasugused tööriistad, mis aitavad ideid visualiseerida ja jagada. Samuti Pinterest, Canva jne. Oluline on noortega kokku leppida, millises ühises kanalis suhtlema hakatakse.

Motiveerivad boonused

Osalejate motivatsiooni hoidmiseks on oluline märgata ja tunnustada nende panust. Võib-olla on boonuseks tasuta kakao kontoris, partnerite välja pandud auhinnad, sündmuste kutsed või uued koostöövõimalused. Kasulik on mõelda ka suupistetele, mis loovad mõnusa õhkkonna ja aitavad hoida energiat. Kohvikukinkekaardid, tasuta pääsmed või väikesed meened toimivad lihtsate, kuid tõhusate preemiadena, mis näitavad, et noorte aega ja panust väärtustatakse. Erakordselt suureks hitiks on olnud Tartu 2024 Extendedi pused – neid kantakse uhkuse ja rõõmuga.

Kuidas programmi võimalikult tõhusalt ette valmistada?

Programmi ettevalmistav etapp on määrava tähtsusega. Hästi läbi mõeldud eeltöö loob selguse, hoiab kokku aega programmi jooksul ning annab noortele kindlustunde, et nad on sattunud professionaalsesse ja hoolivasse keskkonda.

Programmi koordinaatorite ja noorte rollide selgus

Enne programmi käivitamist tuleb kokku leppida, kes vastutab programmi terviku eest, kes panustab korraldusse, kes täidab mentorite rolli. Oluline on, et koordinaatoritel oleks ühine arusaam programmi eesmärkidest, ajakavast ja vastutusaladest. Selge rollijaotus aitab vältida segadust ja toetab sujuvat koostööd kogu programmi vältel.

Vajalike ressursside ja eelarve planeerimine

Enne programmi algust tuleb kinnitada kõik praktilised ressursid. Vajalik on ruum. Samuti on oluline internetiühendus, arvuti, projektor ja muu tehniline varustus vastavalt programmi sisule. Programmi eelarves tuleb arvestada kutsutud külaliste tasude, õppematerjalide, tehnika, motivatsioonivahendite ja toitlustuskuludega. Eelarve ei pea olema suur, kuid see peab olema realistlik. Seni oleme arvestanud iga kohtumise stampkulud ning lisakulud meenetele, ööbimisega sündmustele ja lõpureisidele.

Programmi identiteet ja kommunikatsioon

Programmil peab olema selge nimi, visuaalne identiteet ja sõnum. Visuaalid ja loosung peaksid olema noortele kõnetavad ning andma edasi programmi peamist eesmärki või verstaposti. Kommunikatsioon ei ole ainult osalejate värbamine – see aitab luua ootust ja tunnet, et programm on midagi erilist ja väärtuslikku. Tartu 2024 Extended brändi lõi Tartu 2024 disainer Laura Grigorjan ning Extended programmi looja Lisete Vaarman. Selle alustalaks oli noorte lennukus ning võimalus brändiga võimalikult palju ise mängida-toimetada ja seda edasi arendada.

Osalejate leidmiseks kasutasime ka algul palju partnerite tuge. Koolid ja gümnaasiumid on peamised kohad, kus sihtrühm on olemas. Loo kontakt õpetajate, huvijuhtide ja noorsootöötajatega. Kasuta koolide teadetetahvleid, kogukonnaplatforme ja uudiskirju. Eriti tõhusad on koolikülastused, kus programmi tutvustavad mentorid koos varasemate osalejatega – see loob usalduse ja elava kontakti.

Sotsiaalmeedia on oluline kanal, kuid mitte ainult reklaamiks. Lisaks sihitud postitustele (vanus, asukoht) peab programmi profiil näitama, milline on programmi tegelik olemus: inimesed, suhted, rõõm ja koosloomine. Enamik noori väärtustab uusi tutvusi ja head aega – see peab kajastuma ka sisus. Parim sisu sünnib siis, kui noored räägivad programmist ise. Esimesel aastal on see raske, sest pole sisu-pole noori. Alates teisest aastast on Extendedi sotsiaalmeediakanaleid juhtinud noored ise ning seeläbi on nende sisu kooskõlas noorte huvide ning soovidega.

Kuidas valida osalejad

Karli Joorits

Extended on mõeldud noortele, kes soovivad õppida, kasvada ja oma ideid päriselt ellu viia. Osalejaid ei valita varasemate saavutuste, hinnete või kogemuste põhjal. Peamine kriteerium on motivatsioon – soov õppida, katsetada, teha koostööd ja panustada oma kogukonna arengusse. Programm on õppimise koht, mitte valmisoskuste näitamise lava.

Esimene etapp on kandideerimisavalduse täitmine. Seejärel toimub grupiintervjuu ning siis antakse tagasiside kõigile kandidaatidele.

Programmi värbamist korraldades tuleb kindlasti paika panna, mis on need oskused ja võimalused, mida noor programmist saab, ehk tekitada usaldusväärsust noorele ja ka lapsevanemale.

Noorteni jõudmiseks oleme peamiste sotsiaalmeediakanalitena kasutanud Instagrami ja TikToki ning harvem ka Facebooki.

Instagramis on rohkem informatiivset sisu, mis annab edasi otsest infot kas video- või piltformaadis, seal kajastame kõiki oma tegevusi. TikTokis oleme kasutanud peamiselt värbamisel või sündmuste turundamisel, muul ajal oleme teinud kaasa populaarsemaid trende ning ka *relatable* sisu (ehk mitte otseselt programmiga seonduv, vaid kui aktiivsete noorte igapäeva elu röömud ja mured), mis kasvataks nähtavust ja jälgijaskonda. Sotsiaalmeedia juures on tähtis, et kui sisu toodab ise sihtrühma (12-19aastased) kuuluv noor, siis ta teeks midagi sellist, mida ta ka ise tahaks sotsiaalmeedias näha.

Facebookis oleme kajastanud programmi jooksul toimuvaid kohtumisi ja nende sisu. Lisaks oleme alati loonud Facebooki event'i, et sündmus oleks lihtsasti leitav. Sündmuse alla saab postitada just konkreetset infot, mis on oluline sündmusele juba tulevale inimesele. Ehk kui muudes kanalites käib rohkem sündmuse vastu huvi tekitamine, siis *event* on koht, kus anda sündmuse kohta kogu vajalik info.

Värbamisel oleme kasutanud lisaks sotsiaalmeediale ka noortekeskuste, valdade kultuurikoordinaatorite meililiste, kuhu oleme saatnud teksti ja fotomaterjale, mida nad saaksid jagada oma kanalites (veebilehed, sotsiaalmeedia) ja suuliselt edastada infot. Lisaks oleme saatnud infot ka koolidesse, kus samamoodi saavad nad infot jagada sisekommunikatsioonikanalites. Oleme välja printinud ka plakateid, mida oleme pannud avalikku ruumi või koolidesse ja noortekeskustesse. Samuti tasub välja saata ka pressiteateid meediaväljaannetele – sisus võiks esile tuua programmiga loodavat lisandväärtust ja põhjuseid, miks just see programm on oluline.

Parim lahendus on ka otseturundus, ehk klassides, koolides või muudes noortegruppides rääkimas käies. Nii tead täpselt oma sihtrühma, tekitad usaldusväärsust noortes ning saad anda kogu info otse, ehk saad ka kohest tagasisidet ja saad vastata tekkinud küsimustele kohe.

Suhtluskanal	Formaat	Sisu	Eesmärk
Instagram	Videod ja fotod	Informatiivne ja ülevaatlik	Info jagamine ja igapäevastest tegemistest ülevaate andmine
TikTok	Videod	Meelelahutuslik: trendidega kaasaskäivad lühivideod noorte rõõmudest ja muredest.	Värbamisperioodil teadlikkuse ja nähtavuse tõstmine
Facebook	Sündmuse alaleht ning foto- ja tekstipostitused	Informatiivne	Strateegiline kommunikatsioon - Kajastada programmi raames toimunud kohtumisi ja nende sisu; - Muuta üritused lihtsasti leitavaks ning levitada sellega seonduvat infot.
Meililistid	Lühikesed tekstid ja pilkupüüdvad fotod	Informatiivne	Kiiret jagamist võimaldava sisu loomine Info on mõeldud noortekeskustele, koolidele ja valdade kultuurikoordinaatoritele, kes saaksid uudiseid oma veebilehtedel ja sotsiaalmeedias jagada ja suuliselt edastada.
Plakatid linnaruumis	Füüsiline plakat pilkupüüdvate visuaalidega	Informatiivne, kuid pilkupüüdev	Programmist ja noorteüritustest teadlikkuse tõstmine Plakatid võiksid olla noortele mõeldud asutustes nagu koolides ja noortekeskustes
Infotunnid	Suulised esitlused koolides või noorteühendustes	Informatiivne ja usaldust loov	Anda noortele võimalus küsimusi küsida ja programmile tagasisidet anda
Pressiteade	Lühike tekst ja pilt	Informatiivne ja lisandväärtust välja toov	Tekitada usaldusväarsust ning nähtavuse ja teadlikkuse tõstmine.

NB! Sotsiaalmeediasse võiks sisu luua sihtrühma kuuluv noor (12–19-aastane). Seejuures on oluline, et ta teeks selliseid postitusi, mida ta ka ise tahaks sotsiaalmeedias näha – nii muutuvad postitused vahetumaks ja noori kõnetavamaks.

*Mentorluse ja tagasiside roll

Tartu 2024 Extended programmi hoiab üleval mitmetasandiline toetussüsteem, mis aitab noortel oma ideid ellu viia, õppida ja areneda.

Mentorid:

- Igal tiimil on oma mentor – enamasti Extended programmi vilistlane –, kes toetab noori nii sisuliste kui ka praktiliste küsimuste lahendamisel.
- Mentor aitab hoida fookust, seada eesmärke ja mõtestada kogu teekonda, olles samal ajal eeskujuks ja inspiratsiooniks.

Eksperdid:

- Lisaks mentoritele on tiimidel võimalus küsida nõu ekspertidelt tehnika, kommunikatsiooni, disaini või ürituskorralduse valdkonnast.
- Eksperdid võimaldavad noortel saada professionaalset tagasisidet ja tuge, mis arvestab just nende projekti eripäraga.

Tagasisideprotsess

- Pärast igat etappi toimub arutelu ja refleksioon, kus analüüsitakse nii õnnestumisi kui ka väljakutseid.
- Nii saavad noored turvaliselt oma ideid katsetada ning saadud kogemustest õppida.

Missioon 1: Idee

1. Üldinfo

Kestus: 2 päeva, oluline on ööbimine

Soovituslik koht: avatud ja inspireeriv keskkond (nt kogukonnakeskus, kooli aula, Tartu 2024 ruumid)

Osalejad: u 25 noort ja korraldustiim

Juhendajad: päevajuht, mentorid ja vajadusel külalisesinejad

Eesmärk: aidata noortel avastada ja sõnastada teda kõnetava ja programmi väärtustega haakuva sündmuse idee ning anda võimalus tutvuda programmi ja teiste osalejatega.

Fookuspunkt: tähelepanu pööratakse üksteise tundma õppimisele ning ideede põrgatamisele ja arendamisele. Eesmärgiks pole välja töötada täiuslikku projektikontseptsiooni, vaid uurida, miks ja kuidas ideed sünnivad ning leida enda jaoks tähenduslik algidee, et seda järgmistel missioonidel arendada.

Esimene missioon kestab kaks päeva järjest ning ühine ööbimine on selle oluline osa. See annab noortele võimaluse vabas vormis ühiselt aega veeta ja üksteist tundma õppida.

Missiooni lõppedes osaleja...

- ...mõistab, mis teeb ühest ideest hea ürituskorralduse alguspunkti,
- ...oskab leida seoseid enda huvide, kogukonna vajaduste ja programmi väärtuste vahel,
- ...suudab oma ideed lühidalt ja arusaadavalt teistele esitleda,
- ...on tutvunud programmi ja selles osalejatega,
- ...on leidnud tiimi, kellega ideed edasi arendab,
- ...on valmis oma projekti arendama hakkama.

2. Kohtumise ülesehitus

Etapp	Kirjeldus	Kestus	Meetod / tööriist
1	Üksteisega tutvumine ja ülevaade programmist. Küsimus laiale ringile: "Mis sind kultuuri juures kõnetab?"	45 min	PPP esitlus
2	Üksteise tundmaõppimine, nimede meeldejäätmine	90 min	Nimemängud
3	Esmaste üritusideede loomine	45 min	Ajurünnak väikestes rühmades (markerite ja suurte paberitega): noored seavad küsimuse alla juba tavaks saanud ürituskorraldusnorme.
4	Loovülesanne: teema "Ellujäämise Kunstid" mõtestamine	60 min	Ajalehtedest kollaaži loomine (ajalehed, liim, käärid)
5	Arutelu: "Mis on sinu kodukohas puudu?"	45 min	Lumepalli meetod, grupiarutelud (märkmepaberid, suur tahvel, markerid)
6	Eelnevast arutelust esile kerkinud probleemidele lahenduste leidmine	45 min	Rühmasisene ajurünnak (suured paberid, märkmepaberid)
7	Lahendusideede esitlemine		Lühikõned/-esitlused
8	Ühtsustunnet tugevdavad mängud/ ülesanded		Refleksiooniring

Etapp	Kirjeldus	Kestus	Meetod / tööriist
9	Oma tugevuste kaardistamine	30 min	Puuharjutus, meditatsioon
10	Noortele üritusideede leidmisel inspiratsiooni pakkumine	45 min	Ülevaatlik esitlus "Extended" sündmustest
11	Tiimis üritusidee arendamine	90 min	Tiimisisene töö
12	"Extended Talks"	30 min	Inspireeriv ja praktiline lühikõne (TED Talks näitel)
13	Esimeste ideede tutvustamine	60 min	Lühikõned ja küsimuste voor
14	Päeva kokkuvõte		Arutelu kaudu päeva õppetundide jagamine

3. Metoodilised võtted

Oleme Tartu 2024 Extended arenguprogrammi luues pööranud tähelepanu tiimipõhisele õppimisele ja eneseanalüüsi olulisele. Lisaks sellele oleme rakendanud disainmõtlemise alustalasid. Disainmõtlemine on kasutajakeskne, loov ja koostöine probleemide lahendamise metoodika. See on...

- ...viis, kuidas empaatiat rakendades disainiprobleeme lahendada,
- ...lähenemine kollektiivsele probleemide lahendamisele,
- ...raamistik vajaduste ja teostatavuse tasakaalustamiseks,
- ...vahend keerukate probleemide lahendamiseks,
- ...uudishimu ja uurimise mõtteviis,

- ...fikseeritud protsess ja tööriistakomplekt,
- ...probleemide süsteemne lahendamine,
- ...uurimist ja katsetamist soodustav kultuur,
- ...disaini sõnastus, mis viitab sellele, et disainerid saavad teha midagi enamat kui lihtsalt disain

4. Refleksioon, hindamine ja iseseisev töö

- Esimene missioon keskendub õppija õppimisele – noored on aktiivsed loojad, mitte kuulajad. Noorsootöötaja roll on olla juhendaja ja kaasõppija, kes loob turvalise ja inspireeriva keskkonna ideede katsetamiseks. Disainõppe metoodika toetab ühiselt õppimist, ehk noored seostavad uusi kogemusi sh teiste mõtteid oma varasemate teadmistega ning õpivad üksteiselt ideid pörgatades. Oluline on lubada protsessil olla avatud ja mitte kiirustada lõpptulemusega. Fookus on koostööl, elulisusel ja sellel, et iga noor leiaks oma idee ja hääle.
- Kohtumise lõpus anda ka selge ülesanne vormunud tiimile
- Iseseisev töö:
- Täita oma tiimi projektiplaani tööleht, kus tuleb vastata küsimustele: Mis on see probleem, mida lahendada? Milline on sihtrühm? Mis on sinu idee?

5. Soovitused juhendajale

- Ära nõua väljakäidud ideedelt kohe realistlikku mõõdet – luba ideedel esialgu vabalt areneda.
- Anna noortele vabadus käia välja ka nõ halbu ideid – nende jagamine julgustab loovust ning loob vabama õhkkonna.
- Jälgi, et kõik grupiliikmed saaksid panustada – vajadusel kasuta rollijaotust (mõtleva, kirjutaja, esitleja).

LISA töölehed:

- Projektiplaan:
<https://docs.google.com/document/d/1nYYunUtYBCdATbVXE3qZk96tFruFe16wubIx7CUOyBc/edit>
- Lõuend

Missioon 2: Meeskond

1. Üldinfo

Kestus: 4 h

Soovituslik koht: rahulik ja koostööd toetav keskkond (nt mõni loovtöötuba, kooliruum, kogukonnakeskus, Extended kontor)

Osalejad: u 25 noort (jagatud 4–6 liikmelistesse meeskondadesse)

Juhendajad: päevajuht, mentorid, vajadusel külaliskoolitaja (meeskonnatöö / kommunikatsiooni valdkonnast)

Eesmärk: saada kokku toimivad ja motiveeritud tiimid, kes hakkavad oma projektiideed ellu viima; aidata noortel mõista oma tugevusi ja tagada, et kõikide tiimide liikmed teavad, millised on nende vastutusalad ja kuidas nad ühise eesmärgi saavutamisse panustavad; teha ettevalmistusi projektiplaani koostamiseks.

Fookuspunkt: liikuda loovmõtlemise juurest koostööoskuste arendamise juurde. Oluline on luua arusaam, kuidas tiimis üksteist toetavalt ja austavalt töötada, ning tagada, et tiimid määravad oma liikmetele konkreetsed rollid ja panevad paika tööjaotuse. Kasutame kiire *teambuilding* tegevusena “Mission Impossible” harjutust. See on piiratud aja nt 10 minutiga väga erinevate ülesannete lahendamine. Tegevuse ajaline pinge suuab meeskonna rolle jagama, tekitab ka esimesed konfliktid. Seeläbi annab rohkem informatsiooni, et ühise tiimina efektiivselt edasi liikuda.

Missiooni lõppedes osaleja...

- ...mõistab, miks on meeskonnatöö eduka ürituse alus,
- ...teab, millised rollid ja vastutused on ürituse korraldamiseks vajalikud,
- ...oskab hinnata oma tugevusi ja on leidnud tiimis oma koha,
- ...oskab teistega suhelda ja tiimisiseseid erimeelsusi konstruktiivselt lahendada.

2. Kohtumise ülesehitus

Etapp	Kirjeldus	Kestus	Meetod / tööriist
1	Päeva eesmärkide seadmine. Arutelu: "Mis teeb meeskonnast toimiva tiimi?"	30 min	Aruteluring
2	Meeskonnarollide tutvustus	45 min	Rollikaardid
3	Isiklike tugevuste analüüsimine ja tulemuste jagamine oma tiimiga	60 min	Isiklik refleksioon, "Puuharjutus" (paberid, markerid)
4	Rollide tiimisisene jaotamine (nt projektijuht, kommunikatsioon, tehnika, programm jne)	60 min	Arutelu töölehe põhjal
5	Extended Mission Impossible: praktiline ülesanne, mis testib suhtlemist ja koostööd	45 min	Loovad väljakutsed: nt "Ehita torn", "Ühise loo loomine"
6	Ürituskontseptsiooni edasiarendus	60 min	Esialgse projektiplaani mustandi loomine (projektiplaani töölehe täitmine)
7	Mentorite tagasiside	45 min	Mentorid liiguvad tiimide vahel ja annavad suunavat tagasisidet
8	Aruteluring	30 min	Osalejad jagavad, mida nad meeskonnatöö kohta avastasid ja millised on edasised plaanid

3. Metoodilised võtted

Ka selles missioonis on olulisel kohal tiimipõhine õpe ja disainmõtlemise põhimõtete kasutamine, kuna need aitavad ühendada loovust ja süsteemsust. Samuti mängib tähtsat rolli teadliku eneseanalüüsi kasutamine ehk iga noor mõtestab, millised on tema oskused ja kuidas ta saab tiimi toetada.

Tööriistad:

- Projektiplaani lõuend sündmuse kavandamiseks,
- Tiimirollide näited,

Koostööharjutused usalduse ja suhtlemise arendamiseks

4. Refleksioon, hindamine ja iseseisev töö

Noortele:

- Mis on sinu tiimi suurim tugevus?
- Mis on meie tiimi suurim väljakutse ja kuidas seda lahendada?
- Millist rolli tahad ise kanda ja miks just seda?
- Esmane rollide jaotus tiimis ja rollide kirjeldus.

Iseseisev töö:

Täita oma tiimi projektiplaani tööleht ning kavandada järgmise kohtumise (programm ja rahastus) eesmärgid.

5. Soovitused juhendajale

- Aita leida tiimisisene tasakaal – kõik liikmed ei pea olema juhid.
- Hoia fookus koostööl, mitte üksteisega võistlemisel.
- Julgusta noori jagama isiklikke tugevusi ja piiranguid – see loob usaldust.
- Kaasa vajadusel mentor, kes aitab tiimisisest suhtlust suunata.

LISA töölehed ja viited

- Projektiplaani lõuend (Extended mall)
- Koostööharjutuste ideed (nt “Ehita sild”, “Mission Impossible”)

Missioon 3: Programm ja rahastus

1. Üldinfo

Kestus: 2 päeva (Lõuna-Eestis)

Koht: Kohalik noortekeskus, kultuuriasutused jms

Osalejad: u 25 noort ja korraldustiim

Juhendajad: päevajuhid, mentorid, noored kultuurikorraldajad ja mõne tuntud ettevõtmise (nt Tallinn Music Week, Draama, Tartu 2024 vms) esindajad

Eesmärk: anda noortele teadmisi, kuidas oma üritusele programm luua ja rahastust leida. Missiooni lõpuks on igal tiimil olemas esmane programmi- ja eelarveplaan.

Fookuspunkt: Loovmõtlemise ja praktiliste korraldusoskuste ühendamine.

Antud missioon kestab kaks päeva ning sisaldab ühist väljasõitu Lõuna-Eestisse, mis loob inspireeriva töökeskkonna ja võimaldab noortel näha erinevaid Lõuna-Eesti kultuuriasutusi.

Missiooni lõppedes osaleja...

- ...mõistab, kuidas kujundada terviklikku ja kaasavat sündmuseprogrammi,
- ...teab, kuidas leida ja kaasata esinejaid ning koostööpartnereid,
- ...tunneb erinevaid rahastusallikaid ja oskab koostada lihtsat eelarvet,
- ...oskab hinnata, kuidas tema sündmus suhestub arenguprogrammi väärtustega (keskkonnahoid, kaasatus, loovus).

2. Kohtumise ülesehitus

Etapp	Kirjeldus	Kestus	Meetod / tööriist
1	Päeva eesmärkide sõnastamine, mänguline soojendus	15 min	Esitlus, energiamäng "Värvimäng"
2	Koolitus/töötuba "Kuidas luua programmi?"	60 min	Koolitus ja grupiarutelu (kuidas koostada ürituse programmi ja publikut kaasata)
3	"Extended Talks"	30 min	Inspireeriv lühiloeng (nt kuidas luuakse kaasavaid noorteprogramme muuseumides)
4	Tiimisisene töö	90 min	Grupitöö käigus kavandab iga tiim oma ürituse päevakava ning paneb paika teemad ja esinejad (paberid, markerid)
5	"Extended Talks"	45 min	Inspireeriv lühiloeng (nt praktilised näited ürituse produtseerimisest ja koostööst)
6	Tiimid esitlevad oma programmi mustandit	45 min	Esitlused/lühikõned
7	Väljasõit mõnda Lõuna-Eesti kultuuriasutusse	–	Kogemusõpe, ekskursioon
8	Meelelahutuslik õhtuprogramm	–	Ühine filmiõhtu
II päev			
9	Arutelu: "Miks üritus eelarvet vajab ja kuidas seda planeerida?"	30 min	Arutelu
10	Noorteprojektide ja fondide esindajate ettekanded rahastusvõimaluste kohta	60 min	Lühiettekanded (nt slaidiesitlus)
11	"Extended Talks"	30 min	Inspireeriv lühiloeng (nt ürituste eelarvestamisest)
12	Töötuba "Eelarve loomine"	90 min	Tiimid koostavad praktilise töö käigus ürituse esialgse eelarve (töölehe põhjal)
13	"Extended Talks"	30 min	Inspireeriv lühiloeng/interaktiivne esitlus (nt SEB Rahatarkuse kursus)
14	Programmiplaani ja eelarve täiustamine ning teistele tiimidele esitlemine	60 min	Grupitöö ja esitlus
15	Kokkuvõte ja tagasiside	30 min	Rühmaarutelu kahe päeva peamistest õppetundidest

3. Metoodilised võtted

Antud missiooni puhul kasutatakse **mitteametliku ja kogemusõppe põhimõtteid**, et noored saaksid teadmisi *tehes ja kogedes*. Meetodite hulka kuuluvad:

- Disainmõtlemine: programmi loomes lähtutakse sihtrühmast ja väärtuspakkumisest;
- Noortelt noortele õppimine: 1. lennus osalenud jagavad oma kogemusi;
- Extended Talks: lühiettekanDED valdkonna professionaalidelt, kes inspireerivad ja annavad praktilisi teadmisi;
- Kogemuslik õppimine: Lõuna-Eesti külastus ja kohtumised kohalike tegijatega.

4. Refleksioon, hindamine ja iseseisev töö

Noortele:

- Kuidas toetab minu tiimi programm Tartu 2024 Extendedi väärtusi?
- Mis oli eelarve koostamisel kõige keerulisem?
- Mida ma tahaksin järgmisel korral teha teisiti?

Iseseisev töö:

- Täiendada programmi struktuuri ja eelarvet vastavalt tagasisidele.
- Valmistuda järgmise missiooniks ("Sõnumid ja turundus").

Missioon 4: Sõnumid ja turundus

1. Üldinfo

Kestus: 1 päev

Koht: Tartu (Teaduskeskus AHHA / Tartu Noorsootöö Keskus)

Osalejad: u 25 noort ja korraldustiim

Juhendajad / esinejad: päevajuht, mentorid ja vajadusel kommunikatsioonispetsialistidest külalisesinejad

Eesmärk: anda noortele teadmisi ja praktilisi oskusi sellest, kuidas oma üritust turunduda ja sellest laiemale avalikkusele rääkida.

Fookuspunkt: anda läbi praktiliste töötubade ja inspireerivate ettekannete noortele teadmisi selle kohta, kuidas keskse põhisõnumi ja haarava loo kaudu oma üritus nähtavaks teha.

Missiooni lõppedes osaleja...

- ... oskab koostada oma projekti kommunikatsiooni- ja turundusplaani,
- ...mõistab oma ürituse sihtrühma ja seda, kuidas põhisõnum ja ürituse visuaalne identiteet toetavad ürituse edukat elluviimist,
- ...on sõnastanud oma ürituse põhisõnumi,
- ...oskab kirjutada pressiteadet ja koostada sotsiaalmeediaplaani,
- ...oskab kasutada erinevaid suhtlusplatvorme (Instagram, Facebook, TikTok, uudiskiri) oma sündmuse reklaamimiseks.

2. Kohtumise ülesehitus

Etapp	Kirjeldus	Kestus	Meetod / tööriist
1	Sissejuhatav arutelu turunduse rollist kultuuriürituste juures	15 min	Aruteluring
2	“Extended Talks”	30 min	Inspireeriv lühiloeng (nt kuidas AHHA oma tegemisi turundab ja kommunikeerib)
3	“Extended Talks”	30 min	Inspireeriv lühiloeng (nt kuidas luua brändi ja kogukonda)
4	Töötuba “Kuidas luua üritusele visuaalne identiteet (värvid, logo, kujundikeel)?”	45 min	Praktiline töötuba (kujundusmallid, arvutid)
5	Töötuba “Sotsiaalmeedia strateegiate loomine, platvormide eripärad ja sisupositituste planeerimine”	60 min	Praktiline töö telefonides
6	Töötuba “Kuidas kirjutada pressiteadet, suhelda meedia ning koostööpartneritega?”	60 min	Praktiline töö (pressiteate kirjutamine)
7	“Extended Talks”	30 min	Inspireeriv lühiloeng (nt suurürituse korraldaja kogemus kommunikatsiooni ja turundusega)
8	Tiimisiseselt ürituse kommunikatsiooni- ja sotsiaalmeediaplaani koostamine	60 min	Grupitöö
9	Tiimid tutvustavad oma plaane ja saavad koolitajatelt tagasisidet	45 min	Lühiettekanne
10	Arutelu saadud õppetundide kohta	15 min	Aruteluring

3. Metoodilised võtted

- Selleks et noored saaksid uusi teadmisi kohe rakendada, pööratakse tähelepanu praktilistele ja visuaalsetele õppemeetoditele. Nende hulka kuuluvad:
- Mitteformaalne õppimine: töötoad ja arutelud põhinevad osalejate enda kogemusel;
- Tegevuste kaudu õppimine: iga tiim loob oma turundusmaterjalid ja pressiteate;
- Noortelt noortele õppimine: tiimid jagavad oma ideid ja annavad üksteisele tagasisidet;
- Inspireerivate ettekannete kuulamine: “Extended Talks” külalisesinejad pakuvad reaalseid näiteid.

4. Refleksioon, hindamine ja iseseisev töö

Küsimused, millele mõelda:

- Mis on sinu sündmuse põhisõnum? Kuidas see sinu ürituse sihtrühma kõnetab?
- Milline platvorm sobib sinu sündmuse turundamiseks kõige paremini ja miks?
- Mida õppisin pressiteate koostamisest?

Iseseisev töö:

- Luua oma sündmusele kommunikatsiooni- ja turundusplaan;
- Kirjutada pressiteade, mis saadetakse Tartu 2024 kommunikatsioonitiimile avaldamiseks.
 - Näide pressiteatest (Extended 1. lend): [Tartu 2024 uudislink](#)

5. Soovitused juhendajale

- Julgusta noori mõtlema mitte niivõrd oma ürituse reklaamimisele, vaid sellega seotud loo jutustamisele.
- Näita, kuidas turundus saab olla loov ja kogukonda ühendav.
- Rõhuta arenguprogrammi väärtuste – koostöö, kestlikkuse, loovuse ja avatuse – tähtsust igas kommunikatsioonitegevuses.
- Korralda töötoad nii, et osalejad saaksid oma projekti kohe edasi arendada, mitte ainult ettekandeid kuulata.
- Julgusta noori kasutama visuaale, mida saab ka hiljem erinevates kanalites esitleda.

LISA töölehed ja viited

- Kommunikatsiooni- ja turundusplaani [mall](#)
- Pressiteate mall ja näide (tasub luua enda sündmuse osas)
- Sotsiaalmeedia postituste planeerimise [tööleht](#)
- Tartu 2024 brändi- ja visuaalijuhend ([avalik link](#))

Missioon 5: Tehniline produktsoon

1. Üldinfo

Kestus: 4 h

Koht: Tartu, Vanemuise teater ja Tartu Noorsootöö Keskus

Osalejad: u 25 noort ja korraldustiim

Juhendajad / esinejad: päevajuht, mentorid ja külalisesinejad tehnilise produktsiooni erialadelt

Eesmärk: tutvustada noortele kultuurisündmuste tehnilise korralduse põhimõtteid, turvalisuse tagamise tähtsust ja viise, kuidas kvaliteetne tehniline korraldus tagab ürituse sujuvuse ja positiivse publikukogemuse.

Fookuspunkt: ühendada õppimine, vaatamine ja tegemine – õppepäev algab teatris kulissidetaguse ringkäiguga ning lõpeb ürituse tehnilise plaani koostamisega.

Missiooni lõppedes osaleja...

- ...teab, millised on ürituse tehnilised vajadused (heli, valgus, lava, turvalisus),
- ...mõistab tehnilise tiimi rolle ja koostöö olulisust teiste tiimidega,
- ...oskab oma ürituse jaoks koostada esmase tehnilise plaani.

2. Kohtumise ülesehitus

Etapp	Kirjeldus	Kestus	Meetod / tööriist
1	Päeva eesmärkide paikapanemine	15 min	Aruteluring
2	Ekskursioon (nt mõnes teatris)	60 min	Praktiline õpe: sissevaade lava- ja tehnilisse korraldusse
3	Tiimiliikmed jagavad oma eredamaid ürituskorraldusega seotud mälestusi	30 min	Lühiesitlused
4	"Extended Talks"	30 min	Inspireeriv lühiloeng (nt lava ja valguse roll ürituse juures)
5	"Extended Talks"	30 min	Inspireeriv lühiloeng (nt kuidas planeerida ja hallata suure ürituse tehnilist poolt)
6	Töötuba: "Kuidas koostada ürituse tehnilist plaani ja tagada ohutus?"	60 min	Eksperti juhendamisel töölehtede täitmine ja skeemide joonestamine
7	Tiimisiseselt ürituse tehnilise plaani koostamine ja ekspertilt tagasiside saamine	60 min	Grupitöö (markerid, plaanimall)
8	Arutelu saadud õppetundide kohta	15 min	Aruteluring

3. Metoodilised võtted

Selleks et noored saaksid uusi teadmisi kohe rakendada, pöörame tähelepanu praktilistele ja individuaalsetele meetoditele. Nende hulka kuuluvad:

- Tegevuste kaudu õppimine: praktiline töö oma projekti tehnilise plaaniga.
- Ekskursioonipõhine õppimine: näha ja kogeda tehnilist protsessi lava taga.
- Mentorlus: iga meeskond saab erialaselt spetsialistilt individuaalset tagasisidet.

4. Refleksioon ja iseseisev töö

Küsimused:

- Mis on sinu ürituse kõige olulisem tehniline aspekt?
- Kuidas tagad oma üritusel ohutuse ja sujuvuse?

Iseseisev töö:

- koostada sündmuse tehniline plaan ja riskianalüüs.

5. Soovitused juhendajale

- Vii noored “kulisside taha”, sest päriselulised näited on kõige õpetlikumad.
- Hoia fookus turvalisusel ja meeskonnatööl.
- Julgusta noori iga tehnilise otsuse taga olevaid põhjuseid uurima.

Missioon 6:
Kas kõik on
sündmuseks
valmis?

1. Üldinfo

Kestus: 4h

Koht: Tartu, Eesti

Osalejad: u 25 noort ja korraldustiim

Juhendajad / esinejad: päevajuht, mentorid ja külalisesinejad

Eesmärk: tugevdada tiimitunnet ja veenduda, et kõik ürituse elluviimise plaanis on kõik detailid paigas; anda noortele kasulikke teadmisi selle kohta, kuidas jääda ürituse ajal rahulikuks ja süsteemselt tegutsevaks ka siis, kui kõik ei lähe plaanipäraselt.

Fookuspunkt: anda noortele võimalus käia üle kõik üritusega seonduv informatsioon (sh riskid, rollid, ajakava) ja vaadata tagasi läbitud teekonnale.

Missiooni lõppedes osaleja...

- ...mõistab, millised on sündmuse viimased korralduslikud sammud,
- ...oskab koostada riskianalüüsi ja ajakava,
- ...mõistab vabatahtlike rolli ja nende kaasamise põhimõtteid,
- ...on valmis oma üritust läbi viima.

2. Kohtumise ülesehitus

Etapp	Kirjeldus	Kestus	Meetod / tööriist
1	Päeva eesmärkide seadmine ja ülevaade tiimide hetkeseisust	15 min	Aruteluring
2	"Extended Talks"	30 min	Inspireeriv lühiloeng
3	"Extended Talks"	30 min	Inspireeriv lühiloeng
4	Töötuba "Kuidas korraldada üritust vastutustundlikult ja keskkonda säästvalt?"	60 min	Eksperti juhendamisel töölehe täitmine
5	Tiimisiselt riskianalüüsi ja ajakava koostamine	60 min	Grupitöö (mallide põhjal)
6	Aruteluring "Kuidas selles programmis osalemine minu elu muutnud on?"	45 min	Inspireeriv ringaarutelu
7	Viimaste soovitude andmine, ühisfoto tegemine	15 min	Aruteluring

3. Metoodilised võtted

Missioon 6 kasutab praktilist projektõpet, mille eesmärk on viia noored ideest elluviimiseni. Õppimine toimub olukorras, kus sündmus on reaalselt ukse ees, mistõttu on oluline siduda teadmised kohe tegutsemisega.

- Reflektiivne õppimine: senise arengu mõtestamine.
- Grupitöö: iga tiim viib oma planeerimisprotsessi lõpule (ajakavad, rollid, riskide analüüs).
- Kontrollnimekirjade ja riskianalüüsi kasutamine: aitab noortel mõelda süsteemselt ja ennetada võimalikke probleeme.
- Inspireerivate ettekannete kuulamine: juhendajad jagavad elulisi näiteid.
- Mentori roll on hoida fookus tervikpildil, esitada suunavaid küsimusi ja toetada noori otsuste tegemisel, mitte neid neid nende eest ära teha

4. Refleksioon ja iseseisev töö

Küsimused:

- Kas minu meeskond on ürituse läbiviimiseks valmis?
- Mis on veel puudu või vajab kontrollimist?
- Millised on suurimad ohud?
- Kas millestki tuleb loobuda?

Iseseisev töö:

- Teha valmis riskianalüüs ja kontrollnimekiri.

5. Soovitused juhendajale

- Suhtle vajadusel iga tiimiga individuaalselt, et mõista nende hetkeolukorda.
- Julgusta noori jagama oma hirme ja ootusi.
- Tähista tehtud tööd – tunnustus loob motivatsiooni!

Missioon 7: Sündmuse refleksioon

1. Üldinfo

Kestus: 1 päev

Koht: Tartu või Lõuna-Eesti

Osalejad: kõik Extendedi tiimid, mentorid, korraldustiim

Juhendajad / esinejad: päevajuht, mentorid ja külalisesinejad, sündmusel osalenud juhendajad Tartu 2024 ja Tartu Noorsootöökeskuse tiimist.

Eesmärk: lõpetada arenguprogramm ühise refleksiooni ja tänuüritusega.

Fookuspunkt: analüüsida toimunud üritusi, hinnata õpitut ja tähistada saavutatut. Noored jagavad oma kogemusi ja analüüsivad, mida nad kogu teekonnast õppisid.

Missiooni lõppedes osaleja...

- ...oskab analüüsida oma ürituse tugevusi ja nõrkusi;
- ...mõistab, mida ta õppis tiimitööst ja korraldusprotsessist;
- ...oskab tagasisidet anda ja vastu võtta;
- ...tunneb end osana laiemast Tartu 2024 võrgustikust.

2. Kohtumise ülesehitus

Etapp	Kirjeldus	Kestus	Meetod / tööriist
1	Tiimid annavad esmase ülevaate, kuidas ürituste korraldamine läks	30 min	Aruteluring
2	Tiimide esitlused, mis tutvustavad korraldatud üritust ja selle käigus õpitut	60 min	Esitlused (slaidid)
3	“Extended Talks”	45 min	Inspireeriv lühiloeng (mentorite ja korraldajate kogemused)
4	Töötuba “Kuidas tehtut analüüsida?”	60 min	Töölehtede täitmine (mis õnnestus, mis üllatas, mis oli raske)
5	Pidulik autasustamine	30 min	Diplomite üleandmine, tagasiside programmi kohta, tänusõnad
6	Pidulik õhtusöök	–	Vaba vorm

3. Metoodilised võtted

- Refleksiooniringid ja arutelud
- Loojutustus
- Tähistamine kui õppimise osa

4. Refleksioon ja iseseisev töö

Küsimused:

- Mis oli minu suurim õppetund, mille Extendedi programmist sain?
- Kuidas aitas programmis osalemine mul kasvada inimese ja korraldajana?
- Kuidas soovin kultuurikorraldusega edasi tegeleda?

5. Soovitused juhendajale

- Loo turvaline ja positiivne keskkond kogemuste jagamiseks.
- Julgusta noori rääkima nii õnnestumistest kui ka väljakutsetest.
- Tähista ja tunne rõõmu ühisest saavutusest!

LISA töölehed ja viited

- Sündmuse analüüsi leht

Noorte kaasamine ja kultuurikorralduse õpetamine: valikkursus Tartu 2024 kultuurikorralduse alused

Autor Annika Aadusoo

Valikkursus „Tartu 2024 kultuurikorralduse alused“ loodi 2022. aastal koostöös SA Tartu 2024 ja Tartu Tamme Gümnaasiumiga. Kursuse algataja ja koostaja oli Tartu Ülikooli kultuurikorralduse magistrant ja SA Tartu 2024 vabatahtlik Arnika Aadusoo.

Kursuse eesmärk on avada, kuidas kultuurisündmused sünnivad, milliseid oskusi ja teadmisi nende elluviimiseks on vaja ning kuidas noored saavad ise oma kultuurielu kujundamises aktiivselt osaleda. Samuti oli soov ühendada gümnaasiumiõpilaste õppetöö Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 väärtuste (omapärasus, jätkusuutlikkus, ärksameelsus ning koosloovus) ja Euroopa kultuuripealinna tiitliaasta loovkontseptsiooni “Ellujäämise Kunstid” põhimõtetega. See on üks esimesi gümnaasiumitasemel kursusi Eestis, mis käsitleb kultuurikorraldust süsteemselt ja kogemusõppena ning pakub noortele võimaluse ise kultuuriüritusi korraldada. Kursus tugineb Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 noorteprogrammi Extended metoodikal, mis pöörab tähelepanu praktiliste kogemuste omandamisele, koostööle ja kultuurilise mitmekesisuse väärtustamisele. Samuti on koostöös SA Tartu 2024 esindajatega osalenud kursusel külalisõpetajad, kes on jaganud kogemusi Euroopa kultuuripealinna ettevalmistustest ja sündmustest.

Kursuse eesmärgid ja sisu

Kursuse eesmärk on anda õpilastele baasteadmised kultuurikorralduse põhimõtetest ning võimalus neid teadmisi üritust korraldades rakendada. Õppimise käigus keskendutakse nii ürituskorralduse tehnilisele poolele kui ka meeskonnatöö koordineerimisele, turundusele ja rahastuse otsimisele. Samuti tutvustatakse noortele keskkonnahoidliku ürituskorralduse põhimõtteid ja Tartu 2024 keskkonnahoidlike sündmuste juhendit. Tunnid toimuvad kaks korda nädalas ning õppetöö pole mõeldud olema ainult teoreetiline, vaid toimub eeskätt tegemise kaudu: noored kavandavad, valmistavad ette ja viivad oma kultuuriürituse läbi ise.

Seetõttu on kursuse ülesehitus samm-sammuline: iga temaatiline tund aitab õpilasel loovalt, teistega koostööd tehes ning ennast analüüsides oma ideed edasi arendada. Õppetöös on põimitud teoreetilised arutelud, praktilised ülesanded, väljasõidud ja kohtumised valdkonna ekspertidega. Tundide kavaga detailsemalt tutvumiseks vt Lisa 1.

Kursus on üles ehitatud järgmiselt:

Enese- ja keskkonnaanalüüs

- Kuidas noor kultuuriga suhestub? Mida kultuur tema jaoks tähendab ja milliseid võimalusi (Lõuna-)Eesti kultuurikorralduses pakub?
- Alustatakse isikliku refleksioonipäeviku pidamisega Tera keskkonnas, mis jätkub kogu kursuse vältel.

Kohtumine valdkondlike spetsialistidega

- Oma töö telgitaguseid on avanud ja kogemusi jaganud näiteks spetsialistid TÜ Viljandi Kultuuriakadeemiast, Tartu Noorsootöö Keskusest, Tartu Kunstimuuseumist ja Elektriteatrist.
- Eesmärgiks on näidata kultuurikorralduse mitmekesisust ja tihedat seotust kogukonna, publiku ja loovusega.

Ideede analüüsimine ja arendamine

- Kohtumistest ja vestlustest inspireerituna hakkavad noored tiimidesse jaotununa otsima ideed oma kultuuriürituse jaoks.
- Tiimid loovad analüüsides ja loovmõtlemist kasutades ideekavandid üritustest, mida nad hakkavad kursuse teises pooles ellu viima.
- Jaotatakse ära ka tiimisisese rollid nagu kommunikatsiooni, produktsiooni, kultuurisisu või tehnilise korralduse eest vastutajad.

Teooria ning praktika ühendamine

- Õpilastele tutvustatakse erinevaid rahastusvõimalusi ja rahastustaotluste koostamise põhimõtteid, sihtrühmapõhise turundusplaani ja ajakava koostamist, ürituse visuaalse identiteedi kujundamist ning tehniliste vajaduste kaardistamist.
- Erialaste spetsialistide ja teiste külalisesinejate juhendamisel kasutatakse saadud teadmisi oma projektiidee edasiarendamisel

Mentorlustund

- See on kursuse üks olulisemaid hetki, mil tiimid esitlevad oma ideid valdkondlikule eksperdile ning saavad tagasisidet, kuidas oma ideid nii sisuliselt kui ka vormiliselt edasi arendada ja viimistleda.
- Pärast kohtumist täiendavad õpilased oma üritusplaani, vormistavad rahastustaotluse ja panevad paika oma ürituse kava, visuaalid ja kommunikatsioonikanalid.

Ürituse läbiviimine

- Kolmes järjestikuses tunnis tehakse ürituse tehniline ja sisuline läbimäng, täpsustatakse üle iga tiimiliikme roll ja kontrollitakse ajakava.
- Seejärel viiakse üritus läbi, rakendades teadmisi ja oskusi, mis on kursuse jooksul õpitud.

Analüüs ja refleksioon

- Õpilased analüüsivad Tera keskkonnas peetavas refleksioonipäevikus, kuidas üritus läks ja milline oli nende enda areng. Samuti valmib kultuuriürituse külastuse analüüs, mis aitab laiendada arusaama kultuurielamuse mõjust ja väärtusest.
- Kursus lõpeb mõtete, õppetundide ja edasiste plaanide jagamisega.

Pelmeeniõhtu (2022)

Noorte korraldatud üritusel osales ligikaudu 30 inimest, kes õppisid Ukraina Seltsi liikmelt pelmeenide valmistamist. Nõu käis andmas Tartu Üliõpilaspäevade pannkoogihommikute korraldaja. Üritus sidus kogukonnaloomet ja toidukultuuri ning kandis Ukraina toetuse sõnumit.

Lauamänguõhtu (2024)

2024. aasta sügisel korraldasid noored menuka lauamänguõhtu, kus osales ligikaudu sada külalist. Koostööpartner Brain Games jagas noortega ürituskorraldusega seotud kogemusi ja toetas sündmust mängudega.

Kursusel osalejate tagasiside

Õpilaste hinnangul oli kursus praktiline ja silmaringi avardav ning paljudele noortele oli see esimene võimalus ise üritust algusest lõpuni ellu viia. Tagasiside näitas, et just praktiline tegevus aitas mõista kultuurikorralduse olemust ja meeskonnatöö tähtsust.

„Kursus andis ürituse korraldamise kogemuse ja teadmisi sellel alal. Üldiselt avardas see silmaringi kultuurikorralduse osas ja andis omapärase, kasuliku ning meeldejääva kogemuse.“ – Arlo Leon

„Minu jaoks andis kursus hea ülevaate ürituse korraldamisest. Uus ja põnev oli just rahastuse ja sponsorite teema. Lisaks sain rohkem teada põnevatest kultuuriga seotud asjadest, nagu erinevad üritused ja Elektriteatri ajalugu.“ – Aigi Lii

„Kuna mu emakeel ei ole eesti keel, siis see kursus andis mulle head õppimisvõimalust gümnaasiumi alguses. Just siin paranesid mu suhtlemisoskused eesti keeles. Sain aru, et tore da ja ühtse tiimiga on asju palju lihtsam, huvitavam ja kiirem teha.“ – Edgard

➔ Tartu Tamme Gümnaasiumis läbi viidud kursus „Tartu 2024 kultuurikorralduse alused“ pakub noortele teadmisi ja oskusi, mis aitavad neil mõista kultuuri ühiskondlikku väärtust ja kujundada oma rolli selles. Tunnid ühendavad teooria praktikaga ning annavad teadmisi rahastuse, turunduse, tehnilise produktsiooni ja meeskonnatöö osas. Kursus on näidanud, et kultuurikorraldus arendab ja harib noori ning sobib seega suurepäraselt üldhariduse osaks.

➔ Kursuse tegevused ja ülesehitus on dokumenteeritud 2024/2025. õppeaasta ainepassis ja tunniplaanis. Need materjalid annavad detailse ülevaate, kuidas kursust saab läbi viia ja kohandada ka teiste koolide konteksti.

Galerii

*Tartu 2024 Extended juhendajate
kommentaarid*

– Heigo Teder, Tartu 2024 produtsent, Ugala teatri juht

“Kultuurisündmused annavad elule värvi ja maitse. Kõik ei saa laulda, tantsida, ja näidelda. Keegi peab paika panema ka tehnika, keegi müüma pileteid ja keegi kõike seda virvarri kaunikõlaliselt kokku korraldama. Kultuurikorraldajateta poleks ühtegi erakordset kultuurisündmus. On tõeliselt rõõmustav, et “Extended” jätkab kultuurikorraldajate tulevikutegijate sirgumisele kaasa aitamist.”

“Programm annab noortele võimaluse turvalises ja toetavas keskkonnas katsetada, õppida ning avastada nii kultuurikorralduse praktilisi oskusi kui ka iseennast. Nad saavad teadlikumaks oma tugevustest, huvidest ja võimalikust tulevikusuunast, mis aitab neil teha teadlikumaid valikuid edasisel eluteel.

Mu lemmikmälestus koosneb kõigist neist hetkedest, mil noored on mõne sündmuse edukalt ellu viinud ja nende siiras rõõm ning uhkus oma saavutuse üle on nii selgelt nähtav. Ja muidugi see hetk, kui nad tulevad pärast tänama ja ütlevad: “Aitäh, et olid meile toeks.””

– Helene Toomeoks, Tartu Noorsootöö Keskuse arendusjuht ja noorte mentor

– Kerli Peetsalu, Tartu 2024 digiturunduse juht

“Extended” annab noortele toetava keskkonna, kus oma ideid julgelt katsetada ning kogu protsessi käigus üksteiselt õppida. Läbides kõik sammud ühe sündmuse korralduse juures, annab see noortele nii praktilisi oskusi kui ka väärtuslikke kontakte, mis aitavad enesekindlalt astuda kultuurikorralduse maailma.

Minu eredaim mälestus on esimene kohtumine “Extendedi” esimese lennu noortega – hetk, mil nad esimest korda tutvustasid mulle oma sündmuste ideid. Mõni kuu hiljem nendel sündmustel kohal olles meenutasin seda hetke ning tundsin siirast imetlust, kuidas nende ideed olid muutunud päriselt toimivateks üritusteks. Nad õpetasid mulle, et suurelt mõtlemine loob võimaluse jõuda suurepärasele tulemustele.”

- Kati Tihkan, Tartu 2024 produtsent ja noorte mentor

“Olles pikalt Extendedi programmi kujunemise ja selle kasvandike arengut kõrvalt jälginud, usun, et see pakub noortele hindamatu võimaluse proovida iseseisvalt midagi olulist korda saata. Olen oma silmaga näinud, kuidas eduelamus, mida noored selles protsessis kogevad, kasvatab juba mõne kuuga märgatavalt nende enesekindlust ja julgust. Kui noor tunneb, et see valdkond ongi tema kirk, annab Extended talle võimaluse alustada kadestamisväärselt varakult selle eriala jaoks üliolulise võrgustiku ja kogemustepagasi loomist.

Mul on olnud õnn Extendediga mitmel korral koostööd teha, mistõttu on keeruline esile tõsta üht konkreetset seika. Kõik mälestused ühistest tegemistest on olnud eredad ja positiivsed. Olen kogenud, et Extendedi noored oskavad korraldusprotsessi siiralt nautida. See on olnud ka mulle hea meeldetuletus võtta asju veidi kergemalt ja meenutada, kui põnevat tööd me teeme. Extendedi projektid tõestavad, et just see kergus ja uudishimu, millega noored oma ettevõtmisi ette võtavad, viib ülivingete ja loovate ideedeni, olgu selleks siis näiteks Eakate pidu või Extendedi lennureisi teemaline lennu lõpupidu.”

Extended programm annab noortele võimaluse saada ägedaid ja väärtuslikke kogemusi, mis avavad tulevikuks palju uusi uksi. Läbi Extendedi õpivad nad sündmusi planeerima ja korraldama ning neid toetavad inspireerivad ja kogenud mentorid, kes aitavad ideid ellu viia ning annavad juurde enesekindlust ja praktilisi oskusi.

Minu kõige eredam ja ägedam kogemus oli Tarkusepäev x Tead?Festi korraldamine, kus tegin koostööd Extendedi noortega ning mul oli võimalus olla mentor nii vahvale ja ägedale grupele. Koos korraldasime üliägeda sündmuse, mis jääb alatiseks südamesse!

-Helen Toomsalu, Tartu Noorsootöö Keskuse projektijuht ja noorte mentor

Lisa

Extended sündmused

Tartu Noortepidu / Tartu Youth Party (2022)

Tartu 2024 kontor

Tartu 2024 Extended I
lennu noored ning Tartu
Noorsootöökeskuse
meeskond

Tallinn Music Week Noored ja Jutud / Tallinn Music Week Youth and Talks

Tallinn

Carolyn Mardim, Anna
Cordney

Euroopa päev Tartus / Europe Day in Tartu (2022)

Tartu linn

Tartu 2024 Extended
noored

Extended Exchange

Tartu linn

Laura-Liisa Leht mets,
Aveli Heletuli, Mirtel
Toom, Marilyn Hindre ja
Annabel Raig

LOOMEEN

Tartu linn

Laura Meriliis Puusepp,
Liisa Ilves, ja
Svātski, Isabella Kārolin Carolyn Mardim

Natura obscura

Tartu linn

Eeva Vitsut (ja Berit Sarap)

Extended fest

Tartu linn

Ragnar Sarapuu,
Markus Tõnsson, Janno
Joosep Matias Malmre,
Rain Oper, Ricard
Vardja, Getter Angerjas

Uuspärimusfestival: ANDA ja KANDA

Elva vald

Elo Rahman, Jarko Ilves,
Emili Külaots,

Julgus erineda / Courage to be different

Võru linn

Karl-Kristjan Ilus
Laura Lotta Sägi
Nele Jõgeva

Tartu Linna Lastekaitsepäev 2022 / Day for Protection of Children 2022

Tartu linn

Tartu 2024 Extended
noored, LOOMEEN
tiim, Tartu
Noorsootöökeskus

Tartu Noortepidu 2023 / Tartu Youth Party

Tartu linn

Tartu 2024 Extended II
lennu noored & Tartu
Noorsootöökeskuse
meeskond

Ajude Sissevool / The Flow of Ideas

Tartu linn

Anete Pavlov & Keiri
Rebane

Eesti rollimängu festival / Estonia's roleplaying festival

Tartu linn

Lota

Vaher,

Sofija

Titushko

Projekt Vabadus / Project Freedom

Tartu linn

Mattias Erik Kiik,
Helena Pihlak, Helina
Oosim, Johanna Joab,
Janette-Liis Pikas

Elu Läbi Muusika /Life through Music

Võru linn

Helis Keero
Claudia Mokrik

Heategevuslik Ball / Charity Ball

Tartu linn

Klaudia Kaasik, Eliise
Maremäe, Heidi udeküll,
Laura Lõoväli

Kastist välja! / Think outside the box!

Tartu linn

Harry Richard Treier,
Kerrtu Vau, Matvei Škut,
Marie Gordeeva, Keneli
Pallon, Mirtel Niinemets,
Martin Lillevere

Risti-Rästi festival / Youth festival Risti Rästi

Tartu linn

Tartu 2024 Extended II
lend, Laura Liisa
Svätski, Laura Liisa
Leht mets, Ragnar
Sarapuu, Markus
Tönsson, Isabella
Puusepp, Meriliis Ilves,
Lisete Vaarman

Tartu noortepidu 2024

Tartu linn

Tartu 2024 Extended noored ja Tartu noorsootöö Keskus Tartu Noortepidu 2024 toimus klubis Illusion. Sellest sai üle 800 noore.

VTF - Vaimse Tervise Festival / Mental Health Festival

Valga linn

Lea Novikov, Laura-Lisete Kangur, Laura-Liis Silbaum, Sofia Škut, Mia-Lotta Neemre

Kultuuriõhtusöök / Culture Dinner

Tartu linn

Karli Joorits, Kirke
Kaarna, Joonas Leis, Gerli
Tafenau

Kuutsemäe x Ajude Sissevool / Kuutsemäe x The Flow of Ideas

Otepää vald

Keiri Rebane, Anete
Pavlov

The Future of Fashion

Tartu linn

Tartu 2024 Extended
noored, SZÁMALK-
Szalézi tehnikakooli
õpilased, Tartu
Annelinna
Gümnaasiumi
õpilased, Liszti Instituut
Tallinnas

Värvikas Tartu / Colorful Tartu

Tartu linn

Pärle Punger, Kertu
Laanoja, Carmen
Ilvesmets, Hannali-
Hayleen Reinsoo, Nora
Ossip, Aasa Kompus,
Meelo Kriisa

Lõuna-Eesti Lastekaitsepäev 2024 / Day for Protection of Children 2024

Tartu linn; Setomaa

Tartu 2024 Extended III
lennu noored ning Tartu
Noorsootöökeskuse
meeskond ja Tartu
noortevolikogu

Võru Lastefestivali noorteala / Youth area of Võru Children's Festival

Võru linn

Aliise-Gea Vares,
Katarina-Lee Saarekivi,
Võru HUUBi tiim

KUS? noortefestival / WHERE? youth festival

Tartu linn; Setomaa

Ragnar Sarapuu, Meriliis
Ilves, Angela Ader,
Johannes Sten Plaado,
Kertu Laanoja, Eliise
Maremäe, Laura Liisa
Svätiski, Harry Treier,
Carmen Ilvesmets, erika
Kuznetsova, Lisete
Vaarman, Kerttu Vau,
Meelo Kriisa, Klaudia
Kaasik, Martin Lillevere,
Pärle Punger, Pis
Borrmann, Vlada
McCormick, Isabella
Puusepp, Reelika Punkar,
Hannali-Hayleen Reinsoo,
Matvei Shkut

Tarkusepäev x Tead?fest / Wisdom day x you know?fest

Tartu linn

Erika Kuznetsova,
Isadora Turba, Johannes
Sten Plaado, Sheril
Chrislyn, Rait Oper,
Helen Toomsalu ja Tartu
Noorsootöö Keskus

EATU pidu / AGELESS party

Tartu linn

Klaudia Kaasik, Aliise-Gea Vares, Lee Saarsen, Anna Guzman, Helene Toomeoks, Laura Tõruke, Saskia Lee, Arabella Saavo, Angela Ader, Kirke Kaarna, Annika Jalak, Senta Michelson

EksperimentaalLAB

Tartu linn

Rudolf Leetsaar,
Rasmus Itse, Isabella
Puusepp, Sofia Škut,
Siim Vares, Helene
Toomeoks

Tartu Noortepidu 2025

Tartu linn

Tartu 2024 Extended noored ja Tartu Noorsootöö Keskus. Tartu Noortepidu 2025 toimus Lodjakojas. Sellest sai osa 600 noort. Sündmuse programmis esinesid noored DJ-d, toimusid meeleolukad töötod ning peole panid tulise punkti **CLICHERIK & MÄX!**

Pidulikult Uuesti

Tartu linn

Marii Pedaja, Heidi Muru
Pidulikult Uuesti on laada taoline üritus, kus pannakse kokku kooli lõpetamisel kantavad riided, taaskasutuse ja looduse hoidmise. S

KuRV

Tartu linn

Rudolf Leetsaar , Alvar Kepler, Mattias Adari , Grete Kull , Kristjan Maiste, Mirel Missik, Laura Tšernõševa ja Emilia Berg

Cringel

Tartu linn

Kristel Reimus,
Christina Rohi, Anni Oja, Rahel Tafenau, Kirke Relve ja Elis Ütsik

Bingo Maraton

Tartu linn

Kädi Rosenthal, Nora
Rannik, Mirjam Vilu,
Johanna Reiljan

Tartu Linna Lastekaitsepäev 2025

Tartu linn

Tartu Noorsootöö
Keskus koostöös Tartu
Rakendusliku Kolledži
(VOCO) õpilaste ja Tartu
2024 Extended
noorteprogrammi
noortega.

KUS? festival

Tartu linn

Lõuna-Eesti noortefestival, mis otsib vastust “KUS mu süda on?”. Programm toob esile snoorte sisemise hulljulge noore, kelleks me kõik igavesti jääda tahame, ning pakub võimalust kogeda elu parimat aega. toimub vabaõhu kontserte, juuksurisalong, kunstinäitus ja palju muud.

Tunnustused

Kuldmuna

Eatu Pidu tõi kokku üle 300 eaka ja noore ning võitis Extendedile KULDMUNA turundusauhinna

Noorte sõbralik tegu 2024. aastal

2024. aasta Tartu noortesõbraliku teo auhinna sai „Tartu 2024 Extended” noorteprogramm.

Kultuurikandja auhind

Tartu aasta noore kultuurikandja kategoorias valiti 2024. aasta laureaadiks Tartu 2024 Extended noored.

Teaviku

loojad

See praktiline manuaal on loodud projekti **"Kodanikuühiskonna mõju suurendamiseks ja arengu toetamiseks"** raames. Tegemist on ESF+ projektiga, mis tegeleb kodanikuühiskonna jätkusuutlikkuse suurendamisega. Projektis on kaks otsest sihtrühma ja tegevussuunda:

1. Vabaühenduste nõustamisega tegelevate töötajate kompetentsi tõstmine. Tegevussuunal on eesmärk tõsta vabaühenduste nõustamisega tegelevate töötajate kompetentsi laste ja noorte kaasamise osas.
2. Vabaühenduste kompetentsi tõstmine laste ja noorte kaasamise valdkonnas.

See teavik toob välja, kuidas kultuurisektoris võiks ja saab noori süsteemselt kaasata.

Projekti elluviimises soovime tänada projektijuhti Leana Liivson, kes on noortes ja meie töösse noortesse väga palju uskunud. Samuti projektiga setoud kontaktisikuid Mae Rae ja Sigrid Koorep

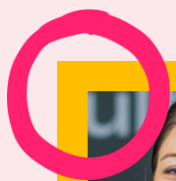
Autoritest

Angela Ader on teaviku peatoimetaja ja Tartu 2024 Extendedi osa autor. Ta tegutseb Tartu 2024 Extended noorteprogrammi koordinaatorina. Viimase viie aasta jooksul on ta Euroopa kultuuripealinna programmis toetanud mitmeid hariduse ja noortega seotud projekte, sealhulgas vaimse tervise ja laste kultuurisündmusi.

Arnika Aadusoo on kogenud kultuuri- ja haridusvaldkonna projektijuht.

Teda iseloomustavad loovus, süsteemsus ja soe suhtlusstiil. Arnika kireks on inimeste ühendamine ja inspireerivate kohtumiste loomine. Varem on ta töötanud Tartu Tamme Gümnaasiumi huvijuhina, õpetanud kultuurikorraldust ning teinud oma diplomitöö Tartu 2024 Extendedi teemal.

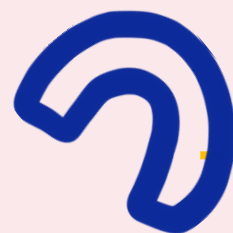
Hanna Simona Allas on SA Tartu 2024 programmiliini „Teadus ja tehnoloogia“ juht ning kogumiku „Tartu 2024: Ellujäämise lugu“ peatoimetaja. Ta on olnud ka Eesti noordelegaat Euroopa Liidus ning panustab aktiivselt noorte esindamisse ja kaasamisse. Hanna Simona on lõpetanud Tartu Ülikooli cum laude, täiendanud end Estonian Business Schoolis ning olnud koos Tartu 2024 programmitiimiga nomineeritud riiklikule kultuuripreemiale. Selles kogmikus aitas ta luua struktuuri ja andis toimetajana mõtteid.

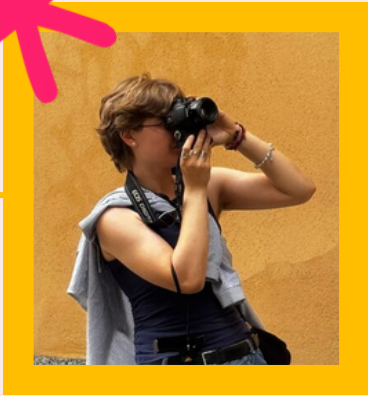
Helene Toomeks on kogenud noorsootöötaja ja Ilmatsalu noortekeskuse juhataja. Ta tegeleb noorsootöö arendamisega nii Eestis kui ka rahvusvahelisel tasandil ning algatab ja juhib erinevaid arendusprojekte. Helene on olnud mitmete suurte ülelinnaliste sündmuste, nagu Lastekaitsepäev ja Tarkusepäev, eestvedaja. Lisaks juhib ta Ilmatsalu noortekeskuse igapäevast tööd, panustades noortele suunatud tegevuste sisukusse, kvaliteeti ja arengusse. Tema tugevuseks on noorte toetamine, juhendamine ja võimaluste loomine enesearenguks.

Helen Toomsalu töötab projektijuhina Tartu Noorsootöö Keskuses. Ta toetab nii noorsootöötajaid kui ka noori projektide kirjutamisel ja elluviimisel ning aitab leida lisarahastusvõimalusi, et muuta noortekeskuste igapäevane tegevus mitmekesisemaks ja põnevamaks. Heleni taust personalijuhtimises ning psühhodraama grupijuhina annab talle tugevad oskused noorte toetamisel, meeskonnatöös ja suhete loomisel. Lisaks panustab ta aktiivselt organisatsiooni turundusse

Kristi Jüristo on nooremteadur ja noorsootöö valdkonna spetsialist. Oma töös ühendab ta teaduspõhise lähenemise ja praktilise kogemuse, panustades noorsootöö arendamisse ning noorte paremaks mõistmiseks vajaliku teadmuse loomisse.

Anni Oja on Tartu 2024 Extendedi 4. lennu vilistlane ja kogumiku visuaalse lahenduse autor. Ta on disainer, kes on seotud Viljandi Kunstikompoti meeskonnaga. Anni tugevuseks on selge ja noortepärane visuaalne mõtlemine, mis aitab keerulised ideed muuta arusaadavaks ja kutsuvaks.

Karli Joorits, Tartu 2024 Extendedi 3. lennu vilistlane ja Tartu 2024 Extended turundustiimi mentor. Tal on praktiline kogemus nii ettevõtluses kui ka sündmus-turunduses, olles tegutsenud õpilasfirma Bombtail turundusjuhina ning on panustanud noortefestivali KUS? turundusjuhina ja Tartu 2024 noorteprogrammi turundustiimis. Tema suurem huvi turunduse vastu algas just Tartu 2024 teabe- ja turundusvaldkonna juhti töövarjutades.

